

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

mardi

16-11-2004

Après-midi

dinsdag

16-11-2004

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BELANG</i>	<i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de M. Benoît Drèze au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "le développement du deuxième pilier des pensions" (n° 3795) 1

Orateurs: **Benoît Drèze, Bruno Tobbacq,** ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Question de M. Benoît Drèze au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "la liaison au bien-être des pensions" (n° 3796) 3

Orateurs: **Benoît Drèze, Bruno Tobbacq,** ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Interpellation de M. Roel Deseyn au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions de survie" (n° 472) 5

Orateurs: **Roel Deseyn, Bruno Tobbacq,** ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Motions 9
Question de Mme Sabien Lahaye-Battheu à la ministre de l'Emploi sur "la sous-commission paritaire 322.01" (n° 4242) 10

Orateurs: **Sabien Lahaye-Battheu, Freya Van den Bossche,** ministre de l'Emploi

Question de Mme Sabien Lahaye-Battheu à la ministre de l'Emploi sur "l'avenir de l'agent ALE" (n° 4243) 12

Orateurs: **Sabien Lahaye-Battheu, Freya Van den Bossche,** ministre de l'Emploi

Question de Mme Sabien Lahaye-Battheu à la ministre de l'Emploi sur "l'administration d'une ALE agréée en tant qu'entreprise de services" (n° 4244) 13

Orateurs: **Sabien Lahaye-Battheu, Freya Van den Bossche,** ministre de l'Emploi

Question de Mme Camille Dieu à la ministre de l'Emploi sur "les dernières statistiques sur les accidents du travail" (n° 4304) 14

Orateurs: **Camille Dieu, Freya Van den Bossche,** ministre de l'Emploi

Question de Mme Dominique Tilmans au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'absence d'agrément pour les programmes de soins cardiaques aux Cliniques du Sud-Luxembourg" (n° 4035) 17

Orateurs: **Dominique Tilmans, Rudy Demotte,** ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

INHOUD

Vraag van de heer Benoît Drèze aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de ontwikkeling van de tweede pensioenpijler" (nr. 3795) 1

Sprekers: **Benoît Drèze, Bruno Tobbacq,** minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Vraag van de heer Benoît Drèze aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de welvaartsvastheid van de pensioenen" (nr. 3796) 3

Sprekers: **Benoît Drèze, Bruno Tobbacq,** minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Interpellatie van de heer Roel Deseyn tot de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de overlevingspensioenen" (nr. 472) 5

Sprekers: **Roel Deseyn, Bruno Tobbacq,** minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Moties 9
Vraag van mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Werk over "het paritair subcomité 322.01" (nr. 4242) 10

Sprekers: **Sabien Lahaye-Battheu, Freya Van den Bossche,** minister van Werk

Vraag van mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Werk over "de toekomst van de PWA-beambte" (nr. 4243) 12

Sprekers: **Sabien Lahaye-Battheu, Freya Van den Bossche,** minister van Werk

Vraag van mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Werk over "het besturen van een PWA dat erkend is als dienstenonderneming" (nr. 4244) 13

Sprekers: **Sabien Lahaye-Battheu, Freya Van den Bossche,** minister van Werk

Vraag van mevrouw Camille Dieu aan de minister van Werk over "de recentste statistieken over de arbeidsongevallen" (nr. 4304) 14

Sprekers: **Camille Dieu, Freya Van den Bossche,** minister van Werk

Vraag van mevrouw Dominique Tilmans aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het ontbreken van erkenning voor de zorgprogramma's van cardiale pathologie bij de Cliniques du Sud-Luxembourg" (nr. 4035) 17

Sprekers: **Dominique Tilmans, Rudy Demotte,** minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Question de M. Guy D'haeseleer au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'arrêt de la cour d'appel de Gand concernant les cotisations ONSS dues par des clubs de sport dans le cadre du paiement de primes de victoire" (n° 4312)

Orateurs: **Guy D'haeseleer, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

20

Vraag van de heer Guy D'haeseleer aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het arrest van het hof van beroep van Gent in verband met de RSZ-bijdragen verschuldigd door sportclubs bij het uitbetalen van winstpremies" (nr. 4312)

Sprekers: **Guy D'haeseleer, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

20

Question de Mme Marie-Claire Lambert au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la prise en charge dans le prix journalier d'hospitalisation de l'augmentation du pécule de vacances du personnel nommé des hôpitaux publics tel que prévu dans la convention sectorielle 2001-2002" (n° 4186)

Orateurs: **Marie-Claire Lambert, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

22

Vraag van mevrouw Marie-Claire Lambert aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het opnemen in de ligdagprijs van de verhoging van het vakantiegeld van het vastbenoemde personeel van de openbare ziekenhuizen, zoals bepaald in de sectorale overeenkomst 2001-2002" (nr. 4186)

Sprekers: **Marie-Claire Lambert, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

22

Question de M. Luc Goutry au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les frais supportés par l'assurance-maladie pour le médicament VIOXX" (n° 4315)

Orateurs: **Luc Goutry, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

24

Vraag van de heer Luc Goutry aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de kosten gemaakt door de ziekteverzekering voor het geneesmiddel VIOXX" (nr. 4315)

Sprekers: **Luc Goutry, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

24

COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALESCOMMISSIE VOOR DE SOCIALE
ZAKEN

du

van

MARDI 16 NOVEMBRE 2004

DINSDAG 16 NOVEMBER 2004

Après-midi

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 14.08 uur door de heer Hans Bonte, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.08 heures par M. Hans Bonte, président.

01 Question de M. Benoît Drèze au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "le développement du deuxième pilier des pensions" (n° 3795)

01 Vraag van de heer Benoît Drèze aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de ontwikkeling van de tweede pensioenpijler" (nr. 3795)

01.01 **Benoît Drèze** (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, le 15 septembre 2004, nous avons tenu un débat sur le vieillissement en séance plénière. Dans mon intervention, je commençais par rappeler qu'un pas important avait été franchi au niveau du deuxième pilier avec la réforme du ministre Vandembroucke favorisant la conclusion de conventions collectives sectorielles pour une plus grande équité entre travailleurs au sein d'un même secteur.

Cela dit, le principal reste à faire car il subsiste de grandes inégalités entre les secteurs. À titre d'exemple, voici deux ou trois points de repère, tout en sachant que le nombre de commissions paritaires est beaucoup plus élevé: d'une part dans le secteur de l'industrie pétrolière, il semble que le deuxième pilier puisse représenter jusqu'à 14,5% de la rémunération et d'autre part, à l'autre bout de l'échelle, on est à 0,6% dans le secteur du bois et à 0% tout simplement dans beaucoup de secteurs et en particulier dans la plupart des secteurs du non-marchand.

J'ai été surpris qu'en l'absence d'études plus fouillées, du moins à ma connaissance, on considère comme pratiquement acquis dans le rapport sur le vieillissement que le modèle préconisé pour l'avenir consiste en un relèvement des minima et un encouragement du deuxième pilier. Il faut reconnaître que c'est la réalité vers laquelle on se dirige peu à peu depuis quelques années. Cette option correspond au glissement d'un système d'assurance et de solidarité vers un système plus individualisé tel que pratiqué dans les pays anglo-saxons. Avant d'aller plus loin: est-ce vraiment cela que nous voulons? Monsieur le ministre, n'y aurait-il pas lieu de disposer de données statistiques suffisantes au sujet du deuxième pilier? Il m'apparaîtrait particulièrement intéressant d'observer les évolutions enregistrées secteur par secteur quant à la part du deuxième pilier au cours des cinq dernières années.

Pensez-vous prendre des initiatives dans ce sens?

01.01 **Benoît Drèze** (cdH): Met de hervorming die ertoe strekt de collectieve overeenkomsten per bedrijfstak te bevorderen mag dan al een belangrijke stap op het stuk van de tweede pijler werden gezet, toch blijven er nog grote ongelijkheden tussen de sectoren bestaan. In het verslag over de vergrijzing lijken het optrekken van de minimumuitkeringen en de aanmoediging van de tweede pijler als vaststaande feiten voor de toekomst te worden beschouwd.

Is er hier geen sprake van een verschuiving van een solidair naar een geïndividualiseerd stelsel?

Beschikt men over voldoende statistische gegevens met betrekking tot de tweede pijler, uitgesplitst per sector?

Welke initiatieven zal u ter zake nemen?

01.02 **Bruno Tobbacq**, ministre: Monsieur le président, monsieur

01.02 **Minister Bruno Tobbacq**:

Drèze, contrairement à ce que vous affirmez, les changements récents effectués dans le deuxième pilier des pensions ne provoquent pas de glissement de notre régime vers un système individualisé. Selon moi, c'est tout le contraire.

La politique que je veux mener repose sur deux piliers. D'une part, il faut chercher à consolider et à améliorer la pension légale qui constitue – et qui continuera à constituer – le fondement solidaire de notre régime de pension et qui garantit à chacun un niveau de vie correct. Ce système doit rester tel quel sans en changer les principes. D'autre part, on ne peut négliger le souhait de plus en plus marqué des personnes âgées que leur pension ne soit pas trop inférieure à leur dernière rémunération. C'est possible grâce aux pensions complémentaires.

Les pensions complémentaires ne sont pas destinées à remplacer les pensions légales. Par contre, le but est de démocratiser les pensions complémentaires en encourageant les régimes de pensions sectoriels. Cette vision est du reste partagée par les partenaires sociaux qui, dans une déclaration commune présentée le 12 juillet 2001, ont adopté à l'unanimité le concept d'un deuxième pilier social des pensions. Toutefois, nous ne devons pas être naïfs: le développement des régimes de pensions sectoriels ne se fera pas du jour au lendemain et il n'évoluera probablement pas non plus à la même cadence dans tous les secteurs.

En ce qui concerne les données statistiques par secteur, la loi sur les pensions complémentaires prévoit que la commission bancaire, financière et des assurances dresse un rapport sur les régimes de pensions sectoriels tous les deux ans.

Cela devrait se faire pour la première fois fin 2005. Ainsi, le développement du deuxième pilier des pensions pourra être suivi de près dans les différents secteurs.

01.03 Benoît Drèze (cdH): Monsieur le ministre, j'aborderai le premier pilier dans ma deuxième question.

En ce qui concerne le deuxième pilier, il est clair que la voie que l'on emprunte actuellement est partiellement positive puisqu'il s'agira d'avoir une négociation par secteur; de plus, cette négociation devra être équitable au sein des secteurs. Toutefois, je crains des divergences de plus en plus grandes dans les années qui viennent sur la base de la productivité et la force des secteurs. Ma question d'une espèce de "mutualisation" demeure.

Je me réjouis d'entendre que nous aurons l'occasion d'y revenir sur la base de données statistiques et, sans doute, d'un rapport d'évaluation à la fin de l'année. Ceci me permettra de constater si mes propos en resteront au stade d'intuitions ou s'ils seront malheureusement confirmés par des faits.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

We glijden zeker niet af naar een geïndividualiseerd systeem tengevolge van de recente wijzigingen. Allereerst moeten we het wettelijke pensioen consolideren - het is de grondslag van ons solidaire pensioenstelsel - door de minimumpensioenen op te trekken en welvaartsvast te maken.

Het aanvullend pensioen mag bovendien niet beschouwd worden als een vervangingspensioen. Deze regeling moet gedemocratiseerd worden, en sectorale pensioenregelingen moeten bevorderd worden. Dergelijke pensioenregelingen komen niet in alle sectoren even snel van de grond, maar op die manier zal nagenoeg niemand meer uit de boot vallen.

Wat de statistische gegevens per sector betreft, moet de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen om de twee jaar een verslag opstellen over de sectorale stelsels.

Een eerste verslag is voor eind 2005 gepland; op die manier kan de ontwikkeling van de tweede pensioenpijler in de verschillende sectoren van nabij worden gevolgd.

01.03 Benoît Drèze (cdH): De huidige aanpak is gedeeltelijk positief, omdat per sector zal moeten worden onderhandeld en de onderhandelingen binnen de sectoren billijk zullen moeten zijn. Dit gezegd zijnde, vrees ik dat de kloof tussen de verschillende sectoren ieder jaar groter zal worden omwille van hun uiteenlopende sterkte en productiviteit. Mijn vraag inzake de mogelijke "mutualisering" blijft dus aan de orde.

02 Question de M. Benoît Drèze au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "la liaison au bien-être des pensions" (n° 3796)

02 Vraag van de heer Benoît Drèze aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de welvaartsvastheid van de pensioenen" (nr. 3796)

02.01 **Benoît Drèze** (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, cette question tombe à point nommé. En effet, en ce qui concerne le premier pilier, vous confirmez - je m'en réjouis - que sa consolidation est l'axe prioritaire du gouvernement.

En la matière, la question de la liaison au bien-être doit être posée. En effet, selon le Comité d'étude sur le vieillissement, au cours des 50 dernières années, une différence moyenne de 1,75% par an a été constatée entre la croissance des salaires des actifs et celle des pensions. C'est ainsi - cela n'était pas le cas, il y a un certain nombre d'années - que nous nous situons à la douzième place sur les quinze pays qui constituaient l'ancienne Union européenne en termes de pensions moyennes.

Ce constat est en soi déjà inquiétant. Ce qui l'est plus encore, c'est que, dans le rapport sur le vieillissement, on a en quelque sorte "avalisé" les projections du Bureau du Plan qui présentait deux hypothèses pour les années futures: soit aucune liaison au bien-être, soit une liaison limitée à 0,5% sachant que la croissance attendue des salaires est de 1,75% par an. Cela ne me semble pas réaliste. J'ai la conviction - j'espère me tromper - que si nous nous revoyons dans 20 ans, nous pourrions constater que la réalité a été heureusement différente et que nous avons pu gérer la situation.

Nous ne devons donc pas être alarmistes, me semble-t-il, au sujet des pensions en disant que nous ne pourrions plus les payer demain. En effet, nous ne devons pas oublier de prendre en considération tous les nouveaux besoins qui ont été rencontrés et les efforts qui ont été consentis durant ces cinquante dernières années dans le secteur de la sécurité sociale. Je pense que nous avons encore des capacités pour l'avenir. Mais je serais davantage rassuré si l'on pouvait en tenir compte dans les projections actuelles.

Monsieur le ministre, ma question est simple: pourrait-on imaginer de faire revoir le modèle du Bureau du Plan en partant d'autres hypothèses de liaison au bien-être? Cela nous permettrait, en tout cas, de voir où cela nous amène.

02.02 **Bruno Tobback**, ministre: Monsieur le président, monsieur Drèze, la réponse à votre dernière question est très simple: c'est oui. Je dois toutefois vous signaler que l'histoire montre qu'il y a toujours eu un découplage entre la croissance des salaires d'un côté et l'adaptation des pensions de l'autre. Ce découplage se situe, selon la période, entre 1,5 et 1,9%. Le découplage retenu par le Comité d'étude sur le vieillissement, donc par le Bureau du Plan, se limite à 1,25%, ce qui implique donc que l'on suive une politique plus sociale que par le passé.

La problématique de liaison au bien-être ne peut pour autant pas être ramenée à un simple pourcentage. Ainsi, le montant de la nouvelle pension revêt une importance beaucoup plus grande. Grâce à leurs carrières plus récentes et donc à leurs rémunérations plus élevées, les nouveaux pensionnés bénéficient d'une pension de loin supérieure

02.01 **Benoît Drèze** (cdH): Volgens de Studiecommissie voor de vergrijzing bedroeg het verschil tussen de groei van de lonen van de actieve bevolking en die van de pensioenen de afgelopen vijftig jaar jaarlijks gemiddeld 1,75 %. De ramingen van het Federaal Planbureau gaan uit van twee hypothesen: geen welvaartsvastheid of een welvaartsvastheid van 0,5 %, dit terwijl verwacht wordt dat de lonen met 1,75 % zullen stijgen. Met dit soort raming valt de prijs van de vergrijzing voor de pensioenbegroting minder zwaar uit dan wanneer de pensioenen welvaartsvast zijn.

Zou u nieuwe ramingen kunnen laten maken, uitgaande van een voordeliger welvaartsvastheid van de pensioenen?

02.02 **Minister Bruno Tobback**: Op uw laatste vraag kan ik bevestigend antwoorden.

Uit het verleden blijkt dat de groei van de lonen enerzijds en de aanpassing van de pensioenen anderzijds steeds ontkoppeld waren.

De pensioenen van de nieuwe gepensioneerden liggen hoger dan die van de oudere, omdat ook hun loon hoger was. Met de pensioenhervorming van 1997, die

à celle dont disposaient ceux qui sont partis plus tôt à la retraite.

Pour pouvoir encore garantir cette croissance dans le futur, il est essentiel de relever le plafond du calcul. Suite à la réforme des pensions intervenue en 1997, une adaptation bisannuelle de ce calcul est prévue tenant compte de la base marginale appliquée pour l'évolution des coûts salariaux afin d'éviter que la différence entre la pension et le dernier revenu professionnel s'accroisse au fil des années. Le Comité d'étude tient compte, dans ses simulations, de ces évolutions salariales.

Après la retraite commence le débat sur la liaison au bien-être et l'hypothèse d'une adaptation moyenne au bien-être est, comme je l'ai déjà dit, supérieure à l'adaptation au bien-être opérée dans le passé. A long terme, cela signifie que le ratio de remplacement de la pension diminue par rapport à la rémunération moyenne.

Ce constat n'est pas seulement la conséquence du découplage de la liaison au bien-être. Trois raisons principales expliquent l'évolution vers ce découplage. Première raison: l'augmentation du nombre de pensions aux taux "isolé" qui sont calculées à 60% au lieu de 75.

Ceci s'explique par la plus grande participation des femmes sur le marché du travail, ce qui est positif, surtout lorsque deux personnes bénéficient d'une pension calculée au taux isolé.

Deuxième raison, c'est la période plus longue au cours de laquelle on bénéficie d'une pension; dans le futur, il s'agira d'une période de 25 ans au lieu de, par exemple, 15 ans en moyenne. Troisième raison, les carrières sont plus courtes car on étudie plus longtemps.

Dans le rapport du Comité d'étude sur le vieillissement, le coût d'une adaptation supplémentaire au bien-être de 0,5% pour les pensions des salariés et des indépendants est estimé à 0,1% du PIB en 2010 et à 0,4% du PIB en 2030.

02.03 Benoît Drèze (cdH): Monsieur le ministre, j'ai un doute. Au début de votre intervention, vous avez dit que votre réponse à ma dernière question était "oui". Des projections sont-elles prévues au-dessus de 0,5%?

02.04 Bruno Tobbacq, ministre: Elles ne sont pas prévues mais il est parfaitement possible de les réaliser, même en partant des chiffres que je vous ai donnés, à savoir 0,1% et 0,4% du PIB. Il est tout à fait possible de les faire mais de façon assez brute, je l'admets.

02.05 Benoît Drèze (cdH): Je crois aussi qu'elles sont parfaitement réalisables. Ma question est donc de savoir si on peut les faire.

02.06 Bruno Tobbacq, ministre: On peut tout faire! On peut faire des projections en disant que l'on va augmenter toutes les pensions de 10%. Le problème n'est pas de savoir si on peut les faire mais bien si on peut les payer.

02.07 Benoît Drèze (cdH): Il est intéressant de constater que si on adapte les pensions de 0,5%, cela coûtera, au moment du pic de vieillissement en 2030, 0,4% du PIB de plus que de ne rien faire du

de la croissance van de pensioenen moest waarborgen, kwam er een tweejaarlijkse aanpassing van het berekeningsplafond en de Studiecommissie voor de vergrijzing houdt in haar simulaties rekening met die loonevolutie.

Voor wie met pensioen is, is de welvaartsvastheid erg belangrijk. De hypothese van een gemiddelde welvaartsvastheid van 0,5 % is hoger dan wat in het verleden werd toegepast.

De kosten van een bijkomende welvaartsvastheid worden voor 2010 op 0,1 % van het BBP en voor 2030 op 0,4 % van het BBP geschat.

02.03 Benoît Drèze (cdH): Werden ramingen boven 0,5 procent gemaakt?

02.04 Minister Bruno Tobbacq: Men kan allerlei ramingen maken. De vraag is of men ze ook kan betalen.

02.07 Benoît Drèze (cdH): Als men de pensioenen met 0,5 procent aanpast, zal dat in 2030

tout. C'est donc à notre portée. Dès lors, est-il également envisageable de passer, par exemple, à 0,75% ou 1%.

0,4 procent van het BBP meer kosten dan wanneer men niets onderneemt. Dat ligt binnen onze mogelijkheden. Zou men kunnen overwegen naar een aanpassing van 0,75 of 1 procent te gaan?

02.08 Bruno Tobback, ministre: Le problème est que ces 0,4% viennent en surplus du coût du vieillissement. Nous ne parlons de 3% que pour les pensions légales. Ces 0,4% s'ajoutent donc à ce chiffre.

02.08 Minister **Bruno Tobback**: Die 0,4 procent komt boven op de kostprijs van de vergrijzing en moet dus bij de 3 % voor het wettelijk pensioenstelsel worden gevoegd.

02.09 Benoît Drèze (cdH): Je suis d'accord et je n'insiste plus.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Interpellatie van de heer Roel Deseyn tot de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de overlevingspensioenen" (nr. 472)

03 Interpellation de M. Roel Deseyn au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions de survie" (n° 472)

03.01 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de minister, dit is een goed moment – tussen de beleidsverklaring en de voor u dan toch verhoopte goedkeuring van het budget van volgend jaar – om een sociaal zeer relevante kwestie ter sprake te brengen. Op pagina 15 van de beleidsverklaring staat namelijk een passus over de pensioenen. Het is soms een beetje cryptisch geformuleerd. Wij zouden daaruit kunnen besluiten dat het de bedoeling is van de regering om de toegelaten arbeid van wie vóór de normale pensioenleeftijd met pensioen gaat, verder te beperken. Wie blijft voortwerken na de pensioenleeftijd, zou dat meer en gemakkelijker kunnen.

03.01 Roel Deseyn (CD&V): Il ressort de la déclaration de politique générale que le gouvernement a l'intention de continuer à limiter le travail autorisé pour les personnes qui prennent leur retraite avant l'âge normal, alors que ceux qui veulent continuer à travailler après l'âge de la pension pourront le faire davantage et plus facilement.

Uit de communicatie van de regering blijkt echter niet hoe de regering staat tegenover het drempelbedrag dat personen met een overlevingspensioen mogen bijverdienen. Vandaag is dat bedrag van die orde dat velen moeten opletten dat zij niet te veel werken, waardoor althans officieel werken niet wordt aangemoedigd. Het is geen geheim dat uw voorganger – ik weet nog altijd niet precies om welke reden – geen grote voorstander was van dat type van afgeleide rechten. Het is echter duidelijk dat de gezinslast, die er vaak is, de overblijvende partner dwingt om naar de meest optimale combinatie van werk en overlevingspensioen te zoeken. Dat is nogal evident, maar in de praktijk zeker niet gemakkelijk.

Een verruiming van de mogelijkheden om bij te verdienen zou twee maatschappelijke doelen tegelijk dienen - daarom begrijp ik ook de obstructie van de vorige minister niet helemaal -, namelijk de blijvende activering van die groep op de arbeidsmarkt en de verzekering van een redelijke financiële levensstandaard voor gezinnen die toch reeds met een groot emotioneel verlies werden geconfronteerd.

Wat is het probleem? De weduwen en weduwnaars, de doelgroep waarover het hier heel specifiek gaat, moeten de keuze maken tussen het overlevingspensioen of het verder uitbouwen van hun eigen

On ne distingue toutefois pas clairement l'attitude du gouvernement par rapport au montant plancher que pourront gagner en complément les personnes bénéficiaires d'une pension de survie. Aujourd'hui, elles doivent veiller à ne pas trop gagner, ce qui n'encourage certainement pas le travail déclaré. Le précédent ministre n'était pas partisan des droits dérivés. L'élargissement des possibilités de bénéficier d'un revenu professionnel en plus de la pension maintiendrait ce groupe sur le marché du travail et garantirait un niveau de vie financier raisonnable après une perte émotionnelle importante. Pour les veufs et les veuves, la possibilité de combiner un emploi

loopbaan. In de huidige wetgeving kan de combinatie van beide niet. Wie een overlevingspensioen ontvangt, mag slechts beperkt bijverdienen. U knikt, maar de combinatie van een job met een overlevingspensioen is in sterke mate beperkt. Ik zou dat kunnen begrijpen, mijnheer de minister, ware het niet dat dat niet voor iedereen haalbaar is, want heel wat jobs komen niet in aanmerking voor een beperkte, deeltijdse job. Ook het maximumbedrag dat men mag bijverdienen, is enkel afhankelijk van de kinderlast en niet van de omvang van het overlevingspensioen, dat maandelijks gemiddeld 650 euro bedraagt.

Die situatie maakt dat praktisch alle weduwnaars en weduwen niet alleen geconfronteerd worden met het verlies van hun partner, maar ook met het verlies van nagenoeg de helft van hun gezinsinkomen, het verlies van sociale contacten van hun werkmidden en de gemiste kans om hun eigen loopbaan verder uit te bouwen.

Het al dan niet krijgen van het overlevingspensioen is afhankelijk van de grootte van het bijverdienen. Dat is nu net het grote probleem zelf: die weduwnaars en weduwen zitten voortdurend te cijferen in een soort van angst niet te veel bij te verdienen door een promotie, door een kans op het werk. Een kleine loonsverhoging kan zeer grote gevolgen hebben voor het al dan niet krijgen van het overlevingspensioen.

De doelgroep van de overlevingspensioengerechtigden voelt zich ook een beetje gepakt - terecht, denk ik - als zij allerlei berichten krijgen van de regering waarin wordt aangekondigd dat er voor de gepensioneerden enkele ingrepen worden gedaan zodat zij serieus kunnen bijverdienen, maar als uiteindelijk blijkt dat voor hen niets minder waar is. De meerderheid heeft inderdaad een voorstel goedgekeurd tot verhoging van het bedrag dat gepensioneerden mogen bijverdienen, maar de mensen met een overlevingspensioen vallen eigenlijk opnieuw door de mazen van het net. Terwijl de bedragen die mogen worden bijverdiend na de wettelijke pensioenleeftijd met 30% tot soms 50% verhoogd worden naargelang de situatie, gaat het voor mensen met een overlevingspensioen om een zeer gering of quasi onbestaand bedrag van 2%, met name om indexaanpassingen.

Het zou goed zijn als die grensbedragen inzake toegelaten activiteit voor de gerechtigden van een overlevingspensioen drastisch verhoogd werden. Het is nogal duidelijk dat veel van die mensen in een zwart circuit terecht komen, of ook dat spijtig genoeg het OCMW de enige uitweg is.

De gedwongen keuze om de eigen loopbaan te beperken, zou eigenlijk niet mogen bestaan. Ook het principe dat de sociale uitkeringen niet gecumuleerd mogen worden, is een aanvechtbaar principe, toch voor die groep mensen.

Het is op zich een gezond principe, maar voor die groep is er een serieus probleem. Wie beslist om het overlevingspensioen te "genieten" en deeltijds bijwerkt, beslist meteen ook om af te stappen van een aantal persoonlijke rechten die soms uitzicht bieden op bijkomende uitkeringen. Heel concreet gaat het over de uitkering in geval van ziekte, de uitkering in geval van technische werkloosheid, de uitkering in geval van werkloosheid, de mogelijkheid op

et une pension de survie est fortement limitée car, aux termes de la législation actuelle, le bénéficiaire d'une pension de survie ne peut gagner qu'un revenu d'appoint limité. Ce n'est pas réalisable pour de nombreuses personnes parce que bien des emplois ne permettent pas le temps partiel. A cela s'ajoute que le montant que l'on peut gagner en complément est fonction du nombre d'enfants à charge et non du montant de la pension de survie. De nombreux travailleurs perdent ainsi pratiquement la moitié de leur revenu de leur ménage.

La personne qui opte pour une pension de survie et un travail à temps partiel perd un grand nombre de droits constitués au cours de sa carrière. La liaison des pensions de survie au bien-être n'est pas non plus totalement garantie. Le précompte sur la pension de survie ne tient pas compte d'activités professionnelles complémentaires, ce qui a pour conséquence que l'intéressé doit payer un supplément important par la suite.

Que pense le ministre de ce problème?

Je suis fermement convaincu que si des mesures étaient prises, elles produiraient un effet retour et leur coût serait donc minimal. Le gouvernement prendra-t-il en compte les pensions de survie dans les considérations sur le travail autorisé pour les pensionnés?

Le ministre est-il disposé à soutenir la proposition de loi que Mme D'hondt et moi-même avons déposée?

bruggpensioen en de kans om voor eender welk systeem van tewerkstellingsmaatregelen in aanmerking te komen. Voor velen valt deze maatregel natuurlijk zeer zwaar, want de wetgever zegt dan eigenlijk dat men niet ziek mag worden en dat men zijn job niet mag verliezen. Spijtig genoeg komt het eigenlijk daar op neer.

Het recht op een eigen pensioen gaat verloren. Mensen houden vaak ook om emotionele, maar meestal om financiële redenen heel sterk vast aan die som van het overlevingspensioen. Wij stellen daarbij het ongewenste effect vast dat bijna alle rechten vanuit de eigen soms reeds jaren opgebouwde loopbaan verloren gaan. Laten wij ook niet vergeten dat de welvaartsvastheid van de overlevingspensioenen niet voor 100% gegarandeerd is en dat er een serieus probleem is wat de fiscale behandeling van dergelijke situaties betreft. De voorheffing op het overlevingspensioen houdt namelijk geen rekening met een bijkomende beroepsactiviteit.

Als men met mensen van die doelgroep spreekt, dan merkt men vaak dat, wanneer enkele maanden of jaren na het verlies van de partner een belastingbrief wordt voorgeschiedt waarin het beroepsinkomen van de levende partner niet is verrekend - wat dan achteraf moet bijgelegd worden -, de kater zeer zwaar is. U kan bij uw collega's ook pleiten om daarmee meer rekening te houden in de administratie, om die fiscale bestraffing te gaan afbouwen en om te anticiperen op die grote opleg achteraf.

Samenvattend zou ik u volgende vragen willen voorleggen. Hoe staat u als bevoegd minister tegenover die problematiek? Het is belangrijk dat de politiek, over alle partijgrenzen heen en in de regering en in het Parlement, duidelijk zegt wat de wens voor de komende jaren is. Die mensen hebben zich de jongste jaren toch terecht goed georganiseerd. Zij zijn bij velen onder ons reeds verschillende keren komen solliciteren om die situatie te verhelpen. Dat is heel terecht. Ik geloof heel sterk in de terugverdieneffecten en de beperkte budgettaire impact van dergelijke maatregelen.

Zal de regering de overlevingspensioenen meenemen in overwegingen met betrekking tot de toegelaten arbeid bij gepensioneerden?

Mijnheer de minister, bent u bereid het wetsvoorstel terzake spoedig te laten behandelen? We weten hoe dat in de praktijk loopt. Het is een bevoegdheid van het Parlement, maar we weten toch dat de steun van de vakminister daarvoor vereist is. Ik heb samen met enkele collega's, onder andere mevrouw D'hondt, een wetsvoorstel terzake ingediend dat toch enigszins genuanceerd tegemoetkomt aan heel wat van die verzuchtingen. Mijnheer de minister, het zou goed zijn moesten wij uw steun daarvoor kunnen krijgen.

03.02 Minister **Bruno Tobbac**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Deseyn, ten eerste, in de beleidsverklaring van oktober 2004 wordt inderdaad vermeld dat we de toegelaten arbeid van vervroegd gepensioneerden zullen afremmen en zelfs onmogelijk maken en dat we tegelijkertijd de plafonds van toegelaten arbeid voor wie de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft verder zullen optrekken. Dat was het begin van uw vraag. De logica die daarachter zit is ook heel eenvoudig, heel duidelijk en heel verdedigbaar, namelijk dat we in het systeem waarbij we aan gepensioneerden toelaten om nog te werken

03.02 **Bruno Tobbac**, ministre: La déclaration de politique générale indique effectivement que le travail des prépensionnés pourra faire l'objet de nouvelles restrictions et que les plafonds du travail autorisé pour les bénéficiaires d'une pension de retraite pourront être majorés.

na hun pensionering zo veel mogelijk, zo niet alle aansporingen om vervroegd met pensioen te gaan eruit willen halen gelet op het feit dat we in België geconfronteerd worden met een veel te vroege effectieve pensioenleeftijd.

Ten tweede, er is de discussie over het overlevingspensioen. Dit hangt daar eigenlijk niet echt mee samen.

Om heel eenvoudig op uw vraag te antwoorden kan ik zeggen dat ik in grote lijnen het standpunt van mijn voorganger deel, in die zin dat – en ik ga u ook uitleggen waarom – een overlevingspensioen een afgeleid recht is dat niet steunt op de eigen loopbaan maar wel op die van de overleden echtgenoot of echtgenote, vaak om niet te zeggen bijna altijd de echtgenoot. De realiteit en het gevolg daarvan is dat de langstlevende echtgenoot in veel gevallen zijn eigen professionele activiteiten begint te beperken. Met het beperken van die eigen professionele activiteit wordt niet alleen de eigen carrière maar evengoed de opbouw van eigen pensioenrechten in ernstige mate beperkt. Het is dan ook aangewezen om die categorie van personen door een algemene activeringspolitiek en rekening houdend met de beperkte budgettaire middelen die er zijn aan te sporen om een eigen loopbaan te starten of verder uit te bouwen, in de mate van het mogelijke.

Wat betreft uw cijfers wil ik er toch nog eens op drukken dat het voor langstlevende echtgenoten niet onbelangrijk is dat de bedragen voor toegelaten arbeid in de loop van de jaren steeds opgetrokken werden, zelfs redelijk substantieel, en dat ik dit ook ten volle steun. Als u het daarnet had over mensen die gedwongen zijn om naar het OCMW te stappen, wil ik u toch even meedelen dat de toegelaten beroepsbezigheid voor weduwnaars en weduwen met kinderlast op dit ogenblik ligt op 18.553,93 euro. Ik denk niet dat dit bedragen zijn waarmee men nog verder bij het OCMW moet gaan aankloppen. In elk geval is het zo dat ondanks het feit dat deze regering al twee keer stappen heeft gezet om de toegelaten arbeid voor mensen die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben op te trekken, het nog altijd zo is dat de toegelaten arbeid in het kader van het overlevingspensioen de hoogste is in ons hele systeem. Ook daar denk ik dus niet dat men kan spreken van enige vorm van discriminatie of benadeling van het systeem ten opzichte van andere gepensioneerden.

Voor alle duidelijkheid, mensen die genieten van een overlevingspensioen zijn geen gepensioneerden. Ik ben er mij ten volle van bewust dat dit in het kader van dikwijls moeilijke situaties in een gezin een gevoelige discussie is. Ik vind ook dat we ze dan beter op een zeer genuanceerde wijze zouden voeren. Ik denk echter niet dat we emotioneel leed moeten compenseren met financiële voordelen die zodanig ver gaan dat ze op lange termijn zelfs de betrokkenen schaden in het opbouwen van hun eigen rechten. Wat dat betreft, deel ik dus in grote mate de standpunten van mijn voorganger, wat niet wegneemt dat ik wel bereid ben om te discussiëren om verder te gaan met de tweejaarlijkse aanpassing van de planfonds zoals die er in het verleden geweest is indien de nodige budgettaire marges er zijn.

Cette politique s'explique parce que nous cherchons à décourager autant que possible la prépension.

En ce qui concerne la pension de survie, je partage l'avis de mon prédécesseur. Il s'agit d'un droit dérivé non fondé sur des mérites personnels. Il ne motive pas les gens à mener eux-mêmes une carrière.

Les montants que le conjoint survivant est autorisé à gagner au titre de revenus complémentaires n'ont cessé d'augmenter au fil des ans. Ainsi, une personne ayant des enfants à charge peut gagner 18.553 euros par an au titre de revenus complémentaires. Il s'agit là du revenu complémentaire maximum autorisé pour l'ensemble des régimes de pension.

Nous ne pouvons perdre de vue qu'en réalité, ces personnes ne sont pas pensionnées. Elles doivent être encouragées à construire une carrière personnelle, pour qu'elles puissent acquérir des droits personnels en matière de pension.

Je suis disposé à poursuivre la politique d'adaptation bisannuelle des pensions.

03.03 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, men kan de minister niet verwijten dat hij niet duidelijk was. Hij neemt wel degelijk

03.03 Roel Deseyn (CD&V): La réponse du ministre est claire et

een standpunt in dat echter absoluut niet het mijne is en wel om velerlei redenen. Ik denk dat men aan een realiteit voorbijgaat. U zegt wel dat het om een afgeleid recht gaat maar mensen die een bepaalde levensstandaard hebben en in een bepaalde situatie zitten kunnen die situatie niet voorzien en daarom is het precies een stuk sociale zekerheid om ook voor die doelgroep een stukje vangnet te gaan aanbieden. Het is evident dat het uitbouwen van een loopbaan mag worden aangemoedigd, precies ook met het oog op de vraag vanuit de Europese instanties om de totale massa van het arbeidsvolume te gaan optrekken voor de actieve bevolking. Als we die plafonds wat optrekken kunnen we daar voor een stuk aan tegemoetkomen. We zullen in die genuanceerde discussie moeten bekijken wat precies de budgettaire impact is als we dat doen. U hoort mij zeker niet zeggen dat emotioneel leed financieel moet of kan worden gecompenseerd. Het komt er echter bovenop en het wordt – volgens mij terecht – ervaren als iets onrechtvaardigs.

We moeten ook verder gaan dan de tweejaarlijkse aanpassing.

Op de logica om het arbeidsvolume te verhogen, is natuurlijk niets tegen. In die zin is het wel samenhangend en zou het pleidooi dat ik vandaag houd in het verlengde kunnen liggen van wat de regering in haar beleidsnota had aangekondigd.

Ter afronding wil ik toch nog eens citeren uit Het Nieuwsblad van afgelopen weekend, omdat het citaat zo illustrerend is voor het discours dat de regering soms met de betrokkenen voert. Een mevrouw die in die situatie verkeert, zegt: “Ik zit ook in zo een geval. Ik ben weduwe, met een dochter die nog studeert. Om mijn overlevingspensioen te behouden, mag ik niet meer verdienen dan 18.000 euro per jaar afgerond, terwijl mijn werkgever mij liefst fulltime in dienst houdt”. Daarop antwoordt eerste minister Verhofstadt - opnieuw een goed voorbeeld: “Al die demotiverende remmingen gaan we afbouwen”. De betrokken dame vraagt dan: “Tegen wanneer? Over vijf jaar? Dan zal het voor mij misschien te laat zijn”. Verhofstadt antwoordt ontkennend: “We hopen dat de sociale partners daarover een akkoord sluiten tegen de lente. Uw voorbeeld zit in onze voorstellen over soepel bijverdienen met een uitkering. Lukt dat akkoord niet, dan zullen we onze voorstellen er doorduwen in het Parlement, maar ik blijf hopen op een akkoord, al zal het niet gemakkelijk zijn”.

Dat is toch een dubbel discours van de regering. Aan de betrokkenen wordt de hoop gegeven dat de dossiers echt zullen worden aangepakt en aan hun verzuchtingen tegemoet zal worden gekomen. Ik ben evenwel blij dat u eerlijk en oprecht antwoordt dat de hoop voor de betrokkenen deels ijdel zal zijn. We blijven echter doorvechten.

Mijnheer de voorzitter, ik heb bij mijn interpellatie een motie ingediend, die ik u graag overhandig.

Motions

Moties

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées. Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Une motion de recommandation a été déposée par M. Roel Deseyn et est libellée comme suit:

honnête. Je suis toutefois convaincu que le ministre méconnaît la réalité. La pension de survie constitue une forme de sécurité sociale.

L'élaboration d'une carrière personnelle doit évidemment être encouragée. Le relèvement des plafonds autorisés peut précisément contribuer à l'augmentation du volume de travail général.

Dans le *Nieuwsblad* de ce week-end, j'ai lu comment le premier ministre alimente l'espoir nourri par les personnes concernées quant à une amélioration de la réglementation en vigueur. Il s'agit là, hélas, d'un espoir vain.

“La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Roel Deseyn
et la réponse du ministre de l'Environnement et ministre des Pensions,
demande au gouvernement

- de modifier la réglementation en matière de pension de survie de manière telle que certains bénéficiaires ne soient pas systématiquement contraints de restreindre leur propre carrière professionnelle, notamment en la conditionnant moins aux revenus tirés du travail;
- de permettre de cumuler le bénéfice d'autres allocations, telles les indemnités de maladie, et celui d'une pension de survie;
- d'augmenter le taux de limitation du cumul entre une pension de retraite personnelle et une pension de survie;
- de garantir la liaison des pensions de survie à l'évolution du bien-être;
- de tenir compte pour le calcul du précompte sur la pension de retraite d'une activité professionnelle complémentaire.”

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Roel Deseyn en luidt als volgt:

“De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Roel Deseyn
en het antwoord van de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen,
vraagt de regering

- de regeling inzake overlevingspensioenen zodanig aan te passen dat bepaalde genietters ervan niet systematisch worden gedwongen hun eigen loopbaan te beperken, onder meer door het overlevingspensioen minder afhankelijk te maken van het met werken verdiende inkomen;
- de cumulatie tussen andere uitkeringen zoals ziekte-uitkeringen en het genot van een overlevingspensioen mogelijk te maken;
- het percentage van de cumulatiebeperking tussen een eigen rustpensioen en een overlevingspensioen te verhogen;
- de welvaartsvastheid van de overlevingspensioenen te garanderen;
- bij de berekening van de voorheffing op het rustpensioen rekening te houden met een bijkomende beroepsactiviteit.”

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Greet van Gool.

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Greet van Gool.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.
Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Vragen nrs. 4298, 4299 en 4300 van mevrouw Greta D'hondt worden wegens ziekte uitgesteld naar een latere datum.

04 Vraag van mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Werk over "het paritair subcomité 322.01" (nr. 4242)

04 Question de Mme Sabien Lahaye-Battheu à la ministre de l'Emploi sur "la sous-commission paritaire 322.01" (n° 4242)

04.01 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, begin mei vroeg ik uw voorganger, minister Frank Vandenbroucke, wanneer de oprichting van het paritair subcomité 322.01 een feit zou zijn. Hij antwoordde mij toen dat er een onderscheid moest worden gemaakt tussen de fase van de oprichting en de fase van de samenstelling. De fase van de oprichting bevond zich begin mei in het eindstadium en de oprichting was op dat ogenblik bijna een feit. Daarna moest nog het paritair comité worden samengesteld. Dat was toen en is tot op vandaag nog steeds niet operationeel. Het zal pas effectief kunnen functioneren bij de inwerkingtreding van de benoeming van de leden van het paritair subcomité.

04.01 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Au début du mois de mai, le ministre de l'Emploi en fonction à l'époque m'avait certifié que la création de la commission paritaire 322.01 en était au stade final mais que sa composition n'était pas encore finalisée. Or, elle ne l'est toujours pas ! Conséquence : les entreprises de services ne savent toujours pas à quoi s'en tenir en ce qui concerne des questions

Vandaag, na meer dan één jaar dienstencheques, is er behalve het brutoloon dat sinds 1 november geïndexeerd is, nog steeds niets anders bepaald. Het wordt tijd dat de voorwaarden van het paritair comité worden ingevuld. Mevrouw de minister, u zult begrijpen dat erkende dienstenondernemingen het beu zijn om bijvoorbeeld problemen inzake arbeidskledij, carenzdag, arbeidsduurvergoeding en woon-werkverkeer met de natte vinger op te lossen. Ik meen persoonlijk dat alle dienstenondernemingen onder het paritair comité 322.01 zouden moeten vallen zodat alle werknemers dezelfde rechten en plichten zouden hebben.

Ik heb dan ook de volgende concrete vragen. Wanneer worden de voorwaarden van het paritair comité ingevuld? In welke fase bevindt de procedure inzake de samenstelling zich nu? Kunt u erop aandringen dat dit zo snel mogelijk gebeurt en wordt afgewerkt? De administratie van minister Vandenbroucke zei destijds dat alle erkende bedrijven die werken met dienstencheques zullen vallen onder het paritair comité 322.01. Staat dit vast of kan er hierin nog verandering komen?

04.02 Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Lahaye-Battheu, de procedure tot samenstelling is volop aan de gang. Ik verwacht in de loop van volgende week nog de kandidatuur van één werkgeversorganisatie. De overigen hadden allemaal reeds gekandideerd.

Op het moment dat de administratie deze kandidatuur ontvangt, wordt het volledig dossier opgemaakt. Ik heb dat volledig dossier nog niet ontvangen maar verwacht het elke dag. Pas dan kan ik het koninklijk besluit nemen dat het aantal leden vaststelt en het ministerieel besluit dat de organisatie aanduidt en de mandaten verdeelt.

Het is de bedoeling dat de hele procedure voor het jaareinde wordt afgerond en dat de installatievergadering van het paritair comité kort na nieuwjaar plaatsvindt. De toewijzing gebeurt niet op de manier waarop u had gehoopt, maar is afhankelijk van de specifieke activiteiten die de dienstenondernemingen verrichten. Zij vallen onder meestal reeds bestaande paritaire comités. Gaat het om strijkwerk, dan vallen zij daaronder, betreft het poetswerk dan vallen ze daaronder enzovoort. Alleen de bedrijven die gemengde activiteiten uitoefenen, vallen onder het paritair comité 322.01.

Er zijn heel wat erkende ondernemingen die nu reeds weten onder welk paritair comité zij vallen. Zoals u ook zegt, moeten wij de rest inderdaad nog afwerken. Zodra ik over alle kandidaten beschik, zal ik zo snel mogelijk werken. Het wachten was echter op UNIZO.

04.03 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Mevrouw de minister, ik neem akte van het feit dat u zegt dat kort na nieuwjaar de installatievergadering zou moeten plaatsvinden en dat het paritair comité op dat ogenblik echt van start kan gaan.

Ik zal dit verder volgen en hopelijk loopt alles dan van een leien dakje.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

d'ordre pratique telles que les vêtements de travail ou l'indemnité de déplacement entre le domicile et le lieu de travail.

Quand les conditions posées à la création de cette commission paritaire seront-elles remplies?

A quel stade se trouve la procédure relative à sa composition ?

Est-il exact que toutes les entreprises agréées utilisant les titres-services relèveront à l'avenir de la nouvelle sous-commission paritaire 322.01?

04.02 Freya Van den Bossche, ministre: La procédure pour la composition de cette commission paritaire est en cours. Une organisation patronale devrait encore poser sa candidature prochainement. Ensuite, je pourrai prendre l'arrêté royal requis et les arrêtés ministériels nécessaires. J'ai l'intention de boucler cette procédure avant la fin de l'année de sorte que la séance d'installation puisse se tenir au début de l'année prochaine.

Les entreprises concernées ressortissent déjà, en fonction de la nature de leurs activités, à telle ou telle commission paritaire, seules les entreprises aux activités hybrides relevant de la commission paritaire 322.01.

04.03 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Je continuerai à suivre cette affaire.

05 Vraag van mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Werk over "de toekomst van de PWA-beambte" (nr. 4243)

05 Question de Mme Sabien Lahaye-Battheu à la ministre de l'Emploi sur "l'avenir de l'agent ALE" (n° 4243)

05.01 **Sabien Lahaye-Battheu** (VLD): Mevrouw de minister, uitgaande van de vaststelling dat het PWA sinds 1 maart van dit jaar een uitdovend systeem is omdat er geen nieuwe instroom meer is noch qua gebruikers, noch qua langdurig werklozen rijst de vraag over de toekomst van de PWA-beambten.

PWA-beambten hebben gedurende hun jarenlange tewerkstelling veel voeling gekregen met de problematiek van de langdurig werklozen die door hen een voor een werden opgeroepen en gevraagd werden of ze bereid waren om op vrijwillige basis te werken in het kader van het PWA. Het lijkt mij dan ook aangewezen om de ervaring en knowhow van die mensen te benutten en niet zomaar te negeren door hen op in het even welke dienst te katapulteren. Volgens mij zou dit niet getuigen van behoorlijk bestuur.

Ik zou u dan ook willen vragen, mevrouw de minister, welke toekomst u voor ogen heeft voor die PWA-beambten waarvan het bestuur niet erkend is als dienstenonderneming. Uw voorganger heeft gezegd dat het de bedoeling is om die PWA's zo veel mogelijk om te vormen tot erkende dienstenondernemingen. Sommigen doen dit, anderen houden de boot nog altijd af. Wat is het toekomstbeeld voor iemand die niet in het systeem van erkende dienstenonderneming stapt?

Wilt u de ervaring en knowhow van die mensen, die toch jarenlang contact hebben gehad met de langdurig werklozen, gebruiken? Zo ja, hoe?

05.02 Minister **Freya Van den Bossche**: Het is inderdaad zo dat sinds maart het PWA-systeem uitdovend is voor de activiteit huishulp met huishoudelijk karakter omdat dit werd overgenomen in het systeem van de dienstencheques.

Andere PWA-activiteiten blijven wel bestaan zonder beperking in de duur. Zoals u weet gaat het onder meer over tuinonderhoud, bewaking, begeleiding van zieken en kinderen, administratieve formaliteiten, werken ten behoeve van lokale overheden, onderwijsinstellingen, niet-commerciële verenigingen en de land- en tuinbouwsector.

Aangezien de dienstensector groeit en het systeem een groot succes kent, zijn er een aantal afspraken gemaakt over nieuwe taken voor de PWA-beambten. Het gaat hierbij onder meer over informatie over en promotie van het systeem van de dienstencheques. Dit jaar is daarop gehamerd. Er wordt op 1 januari ook een nieuwe functie gecreëerd van lokale informatieambtenaar van de RVA. Deze functie houdt in dat algemene informatie zal worden verstrekt over federale tewerkstellingsmaatregelen, activerings- en doorstromingsprogramma's. Op dat vlak krijgen de beambten dus een eerstelijnsfunctie. Zij worden ook een lokaal aanspreekpunt voor de aanvraag van RVA-tewerkstellingsattesten en -formulieren. Indien nodig kunnen zij hulp aanbieden bij het invullen ervan. In Vlaanderen hebben de PWA-beambten al een vrij ruime infotaak in de werkwinkels zelf. Dit alles moet toelaten dat zij meer dan de handen

05.01 **Sabien Lahaye-Battheu** (VLD): Qu'advient-il des agents ALE à présent que le système des ALE est appelé à disparaître progressivement? Ne pas exploiter l'expérience de ces agents en matière de chômage de longue durée serait faire preuve d'une mal-administration.

Quel avenir sera-t-il réservé aux agents ALE dont l'administration n'a pas été reconnue comme entreprise de services? Comment la ministre honorera-t-elle leur savoir-faire et leur expérience?

05.02 **Freya Van den Bossche**, ministre: Depuis le 1er mars 2004, le système des ALE est en voie de suppression pour ce qui concerne les aides ménagères. Cette tâche relève dorénavant du système des titres-services. Ce secteur se développe et les anciens agents ALE se voient attribuer de nouvelles tâches d'information et de promotion. De plus, nous créerons à partir du 1er janvier 2005 une nouvelle fonction de première ligne : le fonctionnaire d'information local auprès de l'ONEM. Celui-ci informera les chômeurs à propos des mesures fédérales visant à promouvoir l'emploi. Il servira aussi d'interlocuteur local pour les attestations et formulaires de l'ONEM et aidera les demandeurs d'emploi à les compléter. En outre, il assumera naturellement un rôle d'informateur dans les boutiques d'emploi.

vol zullen hebben.

We zullen de ervaring en knowhow van PWA-beambten met betrekking tot de omgang met langdurig werklozen zeker gebruiken.

Sedert april geven we infosessies voor alle 200.000 bij de PWA's ingeschreven langdurig werklozen. Dat zijn zowel collectieve infosessies als 20 individuele gesprekken per beampte per maand. Dat is iets dat nog duurt tot midden volgend jaar. Het doel daar is eigenlijk werklozen motiveren en stimuleren om te solliciteren voor dan vooral een dienstenchequejob. In het verleden hebben we ook al op die manier gewerkt met infosessies over activa. Eigenlijk is dat ook een manier om ze ad hoc in te zetten wanneer er een belangrijke beleidsfocus is om de mensen daar een stukje meer rond te laten werken, anderen te laten informeren en zo hun ervaring en knowhow te gelde te maken.

Nous mettons donc réellement à profit l'expérience des agents ALE. D'avril 2004 jusqu'à la moitié de l'année 2005, nous organiserons des sessions d'information individuelles et collectives à l'intention des 200.000 chômeurs de longue durée inscrits à l'ONEM. Cela représente vingt sessions par agent et par mois. Lors de ces sessions, les demandeurs d'emploi recevront des informations à propos des emplois dans le cadre des titres-services et seront incités à chercher du travail.

05.03 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Mijnheer de voorzitter, het stelt mij gerust dat mevrouw de minister de waarde van de PWA-beambten als contactpersonen voor langdurig werklozen erkent en hen in de toekomst op hun waarde wil inzetten en niet zo maar op een of andere dienst. Bedankt voor uw antwoord, mevrouw de minister.

05.03 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Je suis rassurée par le fait que la ministre reconnaît la valeur des fonctionnaires ALE en qualité d'interlocuteurs pour les chômeurs de longue durée.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Werk over "het besturen van een PWA dat erkend is als dienstenonderneming" (nr. 4244)

06 Question de Mme Sabien Lahaye-Battheu à la ministre de l'Emploi sur "l'administration d'une ALE agréée en tant qu'entreprise de services" (n° 4244)

06.01 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het gaat om een praktisch probleem dat een PWA kan hebben die intussen erkend is als dienstenonderneming. Het feit dat een VZW een commerciële afdeling heeft, kan immers ernstige gevolgen hebben voor onder andere belastingen en fiscaliteit. De VZW met commerciële afdeling kan immers als onechte VZW worden beschouwd. Daarin bestaat het gevaar dat dan alle activiteiten van die VZW als commercieel kunnen worden beschouwd, waardoor niet alleen de winst van de dienstenonderneming, maar ook die van de traditionele PWA-werking zou kunnen worden belast.

Een oplossing zou kunnen zijn om de dienstenonderneming in een nieuwe VZW te huisvesten, zodat beide activiteiten, PWA en commerciële activiteiten, gescheiden zijn. Maar dan doet zich weer het probleem voor dat PWA-beambten niet voor derden, in dit geval die commerciële VZW, mogen werken.

Plaatselijke belastingkantoren kunnen blijkbaar geen antwoord geven op de vraag hoe een dergelijke VZW zal worden belast, met alle mogelijke onzekerheid tot gevolg.

Mevrouw de minister, daarom richt ik mij tot u, om te weten of u voor dat praktisch probleem een oplossing heeft.

06.01 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Certaines ALE ont créé une entreprise de services. Sur le plan fiscal, toutes les activités de ces ASBL peuvent être considérées comme des activités commerciales, ce qui a pour conséquence que les bénéfices non seulement des activités de l'entreprise de services mais également des activités traditionnelles de l'ALE peuvent être taxés. L'entreprise de services pourrait être intégrée dans une nouvelle ASBL afin que les deux activités soient distinctes, ce qui pose toutefois problème dans la mesure où un agent ALE ne peut pas travailler pour des tiers, en l'occurrence pour une ASBL commerciale.

06.02 Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer de voorzitter,

06.02 Freya Van den Bossche,

mevrouw Lahaye-Battheu, ik ben geen voorstander van de oplossing van de VZW om redenen van fiscale engineering, in die zin dat het doel natuurlijk de inschakeling van zeer moeilijk te plaatsen werklozen is. Dat betekent natuurlijk ook dat de middelen daarvoor maximaal moeten worden ingezet. Als er winst gemaakt zou worden, dan verzaken die PWA's voor een stukje hun maatschappelijke doelstelling.

Dat geldt in feite ook voor de erkende PWA-dienstondernemingen. De winsten die dus eventueel voortvloeien uit die activiteiten, moeten maximaal bestemd worden voor de goede begeleiding en omkadering van de werknemers. Ze moeten dus opnieuw geïnvesteerd worden in diezelfde activiteiten. In dat kader rijzen ook geen problemen inzake de detachering van de in de erkende dienstonderneming tewerkgestelde PWA-beambten, natuurlijk.

06.03 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Mevrouw de minister, ter verduidelijking, u stelt dat er geen problemen rijzen als een PWA-beambte...

06.04 Minister Freya Van den Bossche: (...)

06.05 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Ja, maar u zegt: de opsplitsing mag er niet...

06.06 Minister Freya Van den Bossche: Het probleem rijst niet omdat het niet mag. Het is dus eigenlijk zonder voorwerp.

06.07 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): In orde.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Question de Mme Camille Dieu à la ministre de l'Emploi sur "les dernières statistiques sur les accidents du travail" (n° 4304)

07 Vraag van mevrouw Camille Dieu aan de minister van Werk over "de recentste statistieken over de arbeidsongevallen" (nr. 4304)

07.01 Camille Dieu (PS): Monsieur le président, madame la ministre, mon attention a été attirée sur le rapport statistique des accidents du travail ou sur le chemin du travail, tel qu'il a été établi par la banque de données centrale du fonds des accidents du travail et tel qu'il a été transmis au comité de gestion et au comité technique de prévention du fonds.

A la lumière du rapport, plusieurs éléments m'interpellent.

Premièrement, il ressort des chiffres sur les accidentés du travail que les travailleurs intérimaires sont insuffisamment formés et pas toujours en mesure de connaître les risques auxquels ils sont confrontés. Parfois même, ils ne disposent pas des protections efficaces pour accomplir leur tâche en toute sécurité. Cette catégorie représente le pourcentage le plus élevé en termes d'accidents du travail avec incapacité temporaire, à savoir 63%, ce qui est beaucoup.

Deuxièmement, la taille des entreprises. En effet, 37,5% des accidents du travail se produisent dans des entreprises occupant en moyenne moins de 50 travailleurs. Le nombre d'accidents mortels

ministre: Je ne suis pas favorable à la scission de l'ASBL pour des raisons fiscales. L'objectif de l'ALE est d'intégrer sur le marché du travail des chômeurs très difficiles à placer. Si cela permet de réaliser des bénéfices, ceux-ci doivent être réinvestis autant que possible à cette fin. Il en va de même pour l'entreprise de services. Du reste, le détachement d'agents ALE ne pose aucun problème.

07.01 Camille Dieu (PS): Mijn aandacht werd getrokken door verschillende elementen uit het statistische verslag over de arbeidsongevallen dat werd overgemaakt aan het beheerscomité en het technisch preventiecomité van het Fonds voor Arbeidsongevallen.

Op de eerste plaats blijkt dat de uitzendkrachten over onvoldoende opleiding en informatie beschikken inzake de veiligheidsvoorschriften. Deze groep werknemers is het vaakst het slachtoffer van arbeidsongevallen met een tijdelijke arbeidsongeschiktheid tot gevolg. Het verslag spreekt van 63 percent.

dans ce type d'entreprise est particulièrement révélateur puisqu'il se situe autour de 52%. Le nombre d'accidents avec incapacité permanente est de 47,2%. Ce chiffre est significatif quand on sait que ces entreprises représentent un peu plus de 42% du marché de l'emploi.

A la suite de ces constats, mes questions sont les suivantes.

Dans l'esprit des règles édictées par l'Europe et pour renforcer la sécurité des travailleurs, ne serait-il pas temps de songer à la problématique de la représentation syndicale dans les entreprises de moins de 50 personnes? Cela constituerait un contrôle de la gestion du travail.

Pour ce qui concerne le secteur des intérimaires, en vertu des réglementations existantes, comment peut-on interpréter ces chiffres alarmants? Que pourrait-on faire, madame la ministre, pour diminuer la gravité de ces chiffres et améliorer les conditions de travail des intérimaires?

Op de tweede plaats gebeurt 37,5 percent van de arbeidsongevallen in bedrijven met minder dan 50 werknemers. In dergelijke bedrijven bedraagt het aantal dodelijke ongevallen bijna 52 percent terwijl het aantal ongevallen met blijvende arbeidsongeschiktheid rond 47 percent ligt.

Men mag niet vergeten dat die categorie van ondernemingen meer dan 42 percent van onze arbeidsmarkt vertegenwoordigt.

Zou men in het licht van deze vaststellingen en van de Europese normen niet moeten overwegen een vakbondsvertegenwoordiging in te voeren in de bedrijven met minder dan 50 werknemers zodat er controle kan uitgeoefend worden op de manier waarop het werk georganiseerd wordt?

Wat de uitzendkrachten betreft, hoe zal u in het kader van de bestaande reglementering hun arbeidsomstandigheden verbeteren?

07.02 Freya Van den Bossche, ministre: Monsieur le président, il faut effectivement faire baisser les accidents du travail dans les petites et moyennes entreprises. Il faut cependant faire attention à l'interprétation des chiffres. La taille de l'entreprise n'explique pas tout. Je cite également quelques éléments importants.

1. Dans les secteurs à haut risque, les petites entreprises sont souvent prédominantes. Songez par exemple à la construction. De ce constat, on pourrait affirmer que la taille de l'entreprise explique les accidents alors que ce pourrait être tout simplement les secteurs mêmes.

2. Des tâches comportant des risques sont souvent confiées par des grandes entreprises à des entreprises spécialisées plus petites, sous-traitantes, sans garanties suffisantes pour la sécurité. Il était important de noter cet élément.

3. En général, les petites entreprises peuvent compter trop peu sur les conseillers en prévention. La connaissance ne se situe souvent pas au sein de l'entreprise mais doit provenir du dehors. Cela explique les chiffres.

4. Par ailleurs, on peut supposer qu'une représentation syndicale fonctionnant bien contribuera à un environnement de travail beaucoup plus sûr. A mon avis, il faudra attendre les résultats de l'AIP afin de voir si les partenaires sociaux en parleront.

07.02 Minister Freya Van den Bossche: Ik deel uw bekommernis om het aantal arbeidsongevallen in de kleine en middelgrote ondernemingen te doen dalen. Nochtans dienen deze cijfers met de nodige omzichtigheid te worden benaderd.

De omvang van het bedrijf is immers niet de enige verklarende factor. We moeten ook rekening houden met andere elementen. Zo zijn de kleine ondernemingen prominent aanwezig in de risicovolle sectoren. Het hoge aantal arbeidsongevallen zou bijgevolg bepaald kunnen worden door de sector en niet door de omvang van het bedrijf.

Algemeen gesproken zijn de kleine ondernemingen weinig gebaat met de preventieadviseurs. Knowhow inzake veiligheid moet echter van buiten komen.

Après la concertation interprofessionnelle, j'inviterai les secteurs à placer prioritairement la sécurité et la santé des travailleurs à l'ordre du jour de la concertation sociale. Si les résultats d'une telle initiative ne répondent pas aux attentes, il me semble inévitable de recourir à d'autres moyens. Dans ce contexte, l'introduction d'une représentation syndicale pourrait être un élément valable.

Quant aux travailleurs intérimaires, l'excès d'accidents du travail est étroitement lié à deux éléments. Tout d'abord, ces travailleurs se trouvent très souvent dans des situations de travail avec lesquelles ils ne sont pas familiarisés. Ensuite, ce sont souvent des travailleurs assez jeunes qui manquent d'expérience.

Ces deux éléments sont des facteurs à risque, autant pour des travailleurs contractuels que pour des travailleurs intérimaires. Il s'agit clairement d'un problème d'accueil et de formation. A ce sujet, un groupe de travail du Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail examine et recherche actuellement les mesures pratiques à prendre pour obtenir que la fiche de poste de travail soit mieux utilisée, afin que le travailleur intérimaire arrive mieux préparé à son nouveau poste de travail chez l'utilisateur.

De plus, en exécution du plan du gouvernement pour mieux combattre les accidents graves, le projet de loi-programme vise explicitement les relations entre bureau de travail intérimaire et utilisateur. Ainsi, il est prévu que les employeurs concernés doivent, avant l'occupation des travailleurs, convenir contractuellement des modalités pour examiner les éventuels accidents de travail graves et collaborer étroitement avec les comités de prévention et de protection au travail, la délégation syndicale le cas échéant, ou directement avec les travailleurs afin d'empêcher la répétition de tels accidents.

L'objectif fondamental est d'éviter avant tout que des accidents puissent survenir mais on peut logiquement supposer que ces contrats préalables catalyseront la réflexion sur la nécessité de formation et d'accompagnement.

Hoewel men zou kunnen veronderstellen dat de aanwezigheid van een vakbondsvertegenwoordiging tot een grotere veiligheid op de werkvloer zou kunnen bijdragen, verkies ikzelf de resultaten van het interprofessioneel akkoord af te wachten.

Tijdens het sociaal overleg, zal ik de sectoren vragen voorrang te verlenen aan de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. Mocht dat initiatief onvoldoende resultaten opleveren, dan zouden wij de invoering van een vakbondsvertegenwoordiging kunnen overwegen.

Het hoog aantal arbeidsongevallen bij uitzendkrachten is te wijten aan twee factoren: enerzijds zijn zij weinig vertrouwd met hun werkomgeving, en anderzijds zijn zij doorgaans jong en onervaren.

Die twee risicofactoren gelden vooral voor uitzendkrachten en contractuele werknemers. Het gaat dus om een probleem van opvang en opleiding.

Een werkgroep van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk onderzoekt momenteel de maatregelen die moeten worden genomen om uitzendkrachten beter op hun nieuwe arbeidsplaats voor te bereiden.

Bovendien, en in uitvoering van het regeringsplan, bevat het ontwerp van programmawet maatregelen die uitdrukkelijk betrekking hebben op de relaties tussen het uitzendkantoor en de gebruiker. Alvorens de betrokken werknemers worden tewerkgesteld, moeten de werkgevers de modaliteiten inzake het onderzoek van eventuele arbeidsongevallen en inzake de samenwerking met de comités voor preventie en bescherming op het werk en, in voorkomend geval, met de vakbondsafvaardiging of de werknemers om te voorkomen dat zich nog arbeidsongevallen voordoen, contractueel vastleggen.

Die voorafgaande contracten

hebben voornamelijk tot doel ongevallen te voorkomen, maar zij zullen er ook toe leiden dat men zich over de opvang en de opleiding van de werknemers zal beraden.

07.03 Camille Dieu (PS): Madame la ministre, je me réjouis de votre appréciation du rôle que peuvent jouer les organisations syndicales à certains égards en matière de contrôle, et de votre souhait d'une meilleure formation et information des jeunes travailleurs, que ce soit dans le secteur des intérimaires ou non.

On peut aussi faire jouer l'inspection du travail à cet égard et vérifier que les conditions minimales de protection sont remplies. Je sais aussi qu'il faudrait peut-être renforcer les cadres, c'est un de mes souhaits.

Comme vous, je crois qu'il faut attendre le résultat de l'accord interprofessionnel. Si vraiment, il n'y a pas de possibilité d'accord à cet égard, j'espère que le travail parlementaire pourra jouer, si possible avec votre soutien.

07.03 Camille Dieu (PS): Ik verheug mij over uw inschatting van de potentiële rol die voor de vakbondsorganisaties inzake controle is weggelegd en over uw wens om de jonge werknemers in alle sectoren beter op te leiden en voor te lichten.

De personeelsbezetting van de Arbeidsinspectie zou kunnen worden uitgebreid, zodat die kan toezien op de naleving van de minimumvoorwaarden inzake de bescherming op de arbeidsplaats. Ik denk ook dat we de resultaten van het interprofessioneel overleg moeten afwachten. Indien een akkoord onmogelijk blijkt, vraag ik dat het Parlement, met uw steun, zich over dit dossier zou buigen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

De **voorzitter**: Mevrouw de minister, daarmee is uw agenda volledig afgewerkt.

08 Question de Mme Dominique Tilmans au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'absence d'agrément pour les programmes de soins cardiaques aux Cliniques du Sud-Luxembourg" (n° 4035)

08 Vraag van mevrouw Dominique Tilmans aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het ontbreken van erkenning voor de zorgprogramma's van cardiale pathologie bij de Cliniques du Sud-Luxembourg" (nr. 4035)

08.01 Dominique Tilmans (MR): Monsieur le ministre, je souhaite vous interroger sur la question des soins cardiaques dans la province du Luxembourg. Pour rappel, l'arrêté royal du 28 août 2002 a fixé les normes auxquelles les programmes de soins pathologiques cardiaques doivent répondre pour être agréés. Cela a abouti à la reconnaissance de neuf centres agréés en pathologie cardiaque B pour l'ensemble de la Wallonie.

Il se trouve que les cliniques du Sud-Luxembourg ont demandé cet agrément. Elles se sont regroupées avec l'ensemble des hôpitaux luxembourgeois pour l'obtenir. Malheureusement, elles n'ont pu l'obtenir. Se pose alors la question de l'accessibilité aux soins délivrés à la population luxembourgeoise. Cela signifie que les patients devant subir une intervention de dilatation de l'artère coronaire doivent se rendre à l'hôpital de Mont-Godinne, situé à une heure et demie d'Arlon et à deux heures de Virton. Dans le cas de problèmes cardiaques, cela peut être fatal.

08.01 Dominique Tilmans (MR): Doordat de "Cliniques du Sud-Luxembourg" niet erkend werden voor het zorgprogramma "cardiale pathologie" B wordt de toegang tot de gezondheidszorg bemoeilijkt. Zo moet bijvoorbeeld een verwijding van de kransslagader in het ziekenhuis van Mont-Godinne gebeuren dat op anderhalf uur van Aarlen en twee uur van Virton ligt. De lange verplaatsing kan levensbedreigend zijn voor de patiënt. De "Cliniques du Sud-Luxembourg" beschikken over het nodige materieel en de specialisten voor dergelijke

Le plus dérangeant dans tout cela, c'est que les cliniques du Sud-Luxembourg sont complètement équipées et peuvent fonctionner vingt-quatre sur vingt-quatre. Elles ont non seulement le matériel mais aussi les spécialistes. Des patients nécessitant ces soins sont déjà arrivés à l'hôpital. Mais, faute d'agrément, c'est l'institution hospitalière qui a dû assumer les frais et non l'INAMI. Il est d'ailleurs heureux que ce ne soit pas au patient de le faire!

Tout récemment, la ville d'Arlon a décidé de libérer un budget de 620.000€. Elle a pu bénéficier du "Fonds Reynders", c'est une chance. C'est la troisième fois que la ville d'Arlon améliore la qualité des soins de son hôpital. C'est le troisième soutien en deux ans: il y a déjà eu un versement de 250.000€ et le don d'une ambulance médicalisée. Et maintenant, 620.000€ ont été versés pour l'angiographie coronaire.

Monsieur le ministre, estimez-vous qu'il est du ressort d'une commune de contribuer au financement des frais d'un tel service? N'est-ce pas la responsabilité du pouvoir fédéral de tout mettre en œuvre pour garantir une accessibilité des soins aux patients? A cette fin, ne serait-il pas intéressant de revoir la distribution des agréments, en tenant compte aussi de la situation géographique et de la densité de la population, tout particulièrement pour des soins nécessitant ce type d'intervention?

08.02 Rudy Demotte, ministre: Monsieur le président, madame, je suis évidemment tout à fait d'accord sur le fait que nous devons assurer un principe d'équité — il ne manquerait plus que ça — dans l'accessibilité pour tous à une médecine de haute qualité par le biais d'un système de soins de santé durable, et pas seulement à court terme.

Dans cette philosophie, une programmation de certains services s'impose, qui tient compte dans la mesure du possible de la situation géographique. Je dis bien "dans la mesure du possible" parce que la qualité des soins doit rester le premier principe et, pour certaines prestations médicales, il ressort clairement qu'un seuil d'activité est requis pour garantir la qualité des prestations.

Je vais m'en référer à la littérature médicale et à des recommandations officielles. Je pense au Belgian Working Group on Invasive Cardiology et à Acta Cardiol 2003 (je vous en laisserai les références écrites). Il apparaît qu'en dessous d'un certain nombre de dilatations coronariennes, le taux de complications augmente, ce qui justifie une approche thérapeutique différente. Dès lors, si cela s'avère nécessaire, vu sous l'angle de la qualité des soins, on peut imposer un seuil d'activité comme critère de programmation pour la cardiologie invasive.

J'aurai la prudence de vous dire que c'est aux spécialistes qu'il convient de laisser la faculté de déterminer dans quelle mesure une dilatation coronarienne dans un centre de référence, dans des circonstances sélectives, après stabilisation initiale du patient sous thrombolytiques, est moins bonne qu'une dilatation immédiate.

Je tiens également à vous informer du fait que j'ai demandé un nouvel avis au Conseil national des établissements hospitaliers à propos des

ingrepen en voeren ze in de praktijk dan ook uit. Ze moeten echter wel alle kosten dragen vermits het RIZIV niet terugbetaalt. Aarlen is deze "Cliniques" tot driemaal toe financieel bijgesprongen. Is het de taak van een gemeente een dergelijke dienst financieel te ondersteunen? Kan de verdeling van de erkenningen niet herzien worden?

08.02 Minister Rudy Demotte: In het kader van het billijkheidsbeginsel in verband met een voor iedereen bereikbare kwaliteitsgeneeskunde, wat bereikt moet worden via een duurzame gezondheidszorg, moet er een programmatie uitgewerkt worden waarin zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met de geografische situatie. Uit de literatuur blijkt evenwel dat er een minimale activiteit nodig is om kwaliteitsgeneeskunde te kunnen aanbieden op het stuk van de invasieve hartchirurgie; wordt die minimale activiteit niet gehaald, dan stijgt het aantal complicaties.

Ik zal uw vraag nog een keer analyseren in het licht van het nieuwe advies dat ik de Nationale Raad voor ziekenhuisvoorzieningen (NRZV) gevraagd heb over de programmatiecriteria voor invasieve cardiologie.

Teneinde de kwaliteit van de volksgezondheid en de veiligheid van de patiënt te vrijwaren voorziet de ziekenhuiswet in financiële

critères de programmation pour la cardiologie invasive. J'attends donc cet avis prochainement. Je vous en ferai part dès que je l'aurai et je ne manquerai pas non plus de relire cet avis à la lumière des informations que vous-même apportez dans votre question.

Je tenais à souligner que, pour des raisons de qualité de santé publique et de sécurité du patient, la loi sur les hôpitaux prévoit également la possibilité de sanctions financières quand on transgresse maintenant la programmation en l'état, notamment via une réduction du budget et des moyens financiers de l'hôpital en infraction.

Mon intention est à l'avenir, dès lors que nous aurons fait davantage de "fine tuning", de la programmation, de mettre en œuvre un certain nombre de dispositions pénales, parce que je ne peux pas tolérer que des programmations consenties à un moment donné et réglées par la norme soient transgressées par qui que ce soit.

08.03 Dominique Tilmans (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, effectivement, la norme est une chose et elle me semble essentielle, indispensable au fonctionnement de notre société. Mais la vie humaine en est une autre. Quand vous habitez au fin fond de la province de Luxembourg, que vous avez un accident cardiaque – c'est arrivé voici plusieurs mois – et qu'un service est équipé, il doit alors respecter la norme et ne pas soigner le patient!

C'est un choix cornélien pour un médecin. Il me semble important que ces agréments prévoient une répartition géographique permettant malgré tout un accès aux soins à l'ensemble de la population, en particulier aux soins d'urgence. Il me semble que les problèmes cardiaques nécessitent l'urgence. En raison du déficit en population et d'un éloignement géographique, la province du Luxembourg est mal placée. Il faut y réfléchir car tous les Belges sont égaux devant la loi et les habitants de cette province nécessitent comme les autres ce genre de soins.

08.04 Rudy Demotte, ministre: Je ne voudrais pas qu'il y ait un malentendu sur l'usage du mot "norme". Quand je parlais de norme tout à l'heure, je ne voulais pas parler d'une norme abstraite basée sur une loi pondue par des techniciens. Nous parlons de normes de programmation fondées sur l'"evidence based medicine". J'ai fait référence à la littérature médicale, pas pour le plaisir de noyer le poisson en commission et de montrer les savantes connaissances des experts qui préparent mes réponses mais davantage pour montrer que la détermination de la programmation n'est pas fonction d'impératifs budgétaires ou légaux au sens strict.

Dans le cas que vous évoquez, la dilatation coronarienne est-elle mieux traitée sur place ou après stabilisation et administration de thrombolytiques dans des centres de référence? Je ne me prononce pas à titre personnel sur la question. Quand je lis les expertises réalisées, je vois qu'on me rapporte que les risques de pathologies liés à des traitements qui ne sont pas eux-mêmes corrélés à une pratique suffisante sont supérieurs à ceux du défèrement de patients sous thrombolytiques et stabilisés dans des centres de référence.

Comme vous le voyez, je suis très prudent dans ma réponse. Je ne prétends pas qu'une vie humaine soit moins importante que la loi et

sancties tegen ziekenhuizen met een dienst of programma waarvoor ze geen erkenning hebben. Het is mijn bedoeling ook strafrechtelijke sancties in te voeren.

08.03 Dominique Tilmans (MR): De norm is één zaak. Maar we hebben het hier ook over mensenlevens.

Het is problematisch dat een dienst in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld hartproblemen, de norm moet respecteren en een patiënt bijgevolg niet kan verzorgen.

08.04 Minister Rudy Demotte: Het begrip "norm" dient verduidelijkt te worden. Het is een programmatienorm die niet afhankelijk is van budgettaire verplichtingen. In het door u genoemde geval, verneem ik dat de risico's van de behandeling ter plaatse groter kunnen zijn dan bij een stabilisatie van de patiënt en een latere behandeling in een gespecialiseerd centrum. Ik heb de Nationale Raad in elk geval gevraagd een nieuwe stand van zaken op te maken.

d'ailleurs, vous ne le sous-entendiez certainement pas non plus. C'est la raison pour laquelle j'ai demandé au Conseil national de réexaminer la question et de me rendre un nouvel avis sur cette matière.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

09 Vraag van de heer Guy D'haeseleer aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het arrest van het hof van beroep van Gent in verband met de RSZ-bijdragen verschuldigd door sportclubs bij het uitbetalen van winstpremies" (nr. 4312)

09 Question de M. Guy D'haeseleer au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'arrêt de la cour d'appel de Gand concernant les cotisations ONSS dues par des clubs de sport dans le cadre du paiement de primes de victoire" (n° 4312)

09.01 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BELANG): Mijnheer de minister, vorig jaar velde het hof van beroep een arrest in een zaak die de RSZ had ingespannen tegen de provinciale club Ieper en waarbij de RSZ 1,5 miljoen frank terugvorderde. De RSZ werd echter door het hof van beroep van Gent in het ongelijk gesteld. Het vonnis zou gebaseerd zijn op een artikel uit de arbeidsovereenkomstenwet: er is alleen sprake van loon als elke prestatie wordt vergoed. Bij veel sportclubs wordt het resultaat alleen vergoed via de uitbetaling van winstpremies waardoor in dergelijke gevallen geen sprake kan zijn van een arbeidsovereenkomst, tenminste volgens het hof van beroep van Gent.

Gesterkt door die uitspraak vorderden volgens de krant onder andere Tongeren en Charleroi alvast de bijdragen terug die ze de jongste jaren hebben betaald op de winstpremies van een aantal van hun spelers. Zowel de sporters als de clubs kunnen immers de onterecht betaalde sociale bijdragen terugvorderen voor een termijn van 5 jaar.

Mijnheer de minister, wat is de houding van de RSZ in de toekomst als reactie op die ontwikkelingen?

Hoeveel clubs zijn reeds overgegaan tot de terugvordering van RSZ-bijdragen?

Wat is het totale bedrag van de terugvorderingen?

Indien alle clubs tot terugvordering overgaan, hoeveel zal de RSZ dan in totaal moeten terugstorten?

Hebt u reeds een concreet initiatief genomen om het probleem op te lossen?

09.01 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BELANG): La cour d'appel a débouté l'ONSS dans une affaire intentée par ce dernier contre le club provincial d'Ypres. La cour invoque la disposition de la législation en matière de contrat de travail en vertu de laquelle il est uniquement question de salaire lorsque chaque prestation est rémunérée. Dans de nombreux clubs de football, seul le résultat est rémunéré sous la forme d'une prime en cas de victoire. Aux termes de l'arrêt, il ne saurait donc être question d'un contrat de travail. Encouragés par cet arrêt, les clubs de Tongres et de Charleroi, peut-être bientôt suivis par d'autres clubs, ont décidé de tenter de récupérer les cotisations ONSS qu'ils ont versées sur les primes en cas de victoire. Tant les joueurs que les clubs peuvent réclamer le remboursement des cotisations indûment versées pendant une période de cinq ans.

Quelle attitude l'ONSS adoptera-t-elle à l'avenir? Combien de clubs ont-ils réclamé le remboursement des cotisations indûment versées à leurs yeux et quel est le montant total en jeu? Quel montant devrait-il être remboursé si l'ensemble des clubs réclamaient un tel remboursement? Le ministre envisage-t-il de prendre une initiative législative en la matière?

09.02 **Minister Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, alvorens te antwoorden op de vragen zou ik eerst het geschil dat het onderwerp was van de ten laste gelegde beslissing, schetsen in zijn context. Het

09.02 **Rudy Demotte**, ministre: Il ne s'agit en l'occurrence que d'un club de deuxième provinciale. A

betreft slechts een enkele club van tweede provinciale. Tijdens een onderzoek naar de noodzaak om de trainers van de clubs aan de sociale zekerheid voor werknemers te onderwerpen stelde de sociale controleur vast dat ook clubspelers die niet waren aangegeven, een premie ontvingen in het geval van een overwinning. Aangezien hij de trainer aan de sociale zekerheid heeft onderworpen, vond hij dat zulks ook van toepassing was op de spelers, omdat die speelden onder de autoriteit en het toezicht van de trainer en winstpremies ontvingen.

Zowel de eerste rechter als het arbeidshof meent dat die spelers niet hoeven te worden onderworpen aan de sociale zekerheid, omdat ze geen werkcontract hebben. Een werkcontract is een contract ter uitvoering van een werk op grond waarvan een werknemer zich engageert ten opzichte van de andere partij om tegen betaling een werk te verschaffen in een verband van ondergeschiktheid of onder de autoriteit van een werkgever. In tegenstelling tot de spelers in hogere klassen beantwoorden die spelers niet aan de definitie van beloonde sportlui. Ze genieten geen maandelijks salaris.

In deze kwestie meenden de rechters dat het element loon niet juist was aangezien de winstpremie een kans karakter heeft en een beloning is van een resultaat.

Ik zal uw vier vragen concreter beantwoorden.

Ten eerste, de RSZ heeft na overleg met zijn advocaat bij het hof van beroep besloten niet in beroep te gaan tegen deze beslissing. Zij is dus definitief.

Ten tweede, de RSZ heeft niets terug te betalen aan deze club aangezien er geen bijdrage is betaald op winstpremies. Het is dus niet meer nodig uw derde vraag te beantwoorden.

Ik kom op uw vierde vraag. In de huidige toestand is er geen nood aan een wetgevend initiatief. U zult dat ook begrijpen.

09.03 Guy D'haeseleer (VLAAMS BELANG): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u schetst de problematiek rond een bepaalde voetbalclub, meer bepaald Ieper. U zegt dat men niet in beroep gaat, waardoor de uitspraak definitief is. Er moet niets worden terugbetaald omdat de vordering van de RSZ betrekking had op achterstallige bijdragen van die club.

Ik heb nu begrepen dat ook andere clubs zouden bezig zijn met een procedure om geld terug te vorderen. Ik heb de clubs vermeld. Ik heb gelezen in de pers dat het gaat om Tongeren en Charleroi. Het bericht zal snel bekend geraken in dat milieu. Daardoor zullen ook vele andere clubs overgaan tot vorderingen bij de RSZ of op zijn minst vragen om hun dossier bij de RSZ te herbekijken. Waarschijnlijk zullen ook vele gerechtelijke stappen worden ondernomen. Als u deze zaak blauwblauw laat en u zich neerlegt bij dit vonnis, vrees ik dat dit aanleiding zal geven tot initiatieven bij vele clubs – hetzij bij de RSZ, hetzij rechtstreeks via de rechtbank – om hun bijdragen terug te vorderen. Op die manier zal de RSZ een heel pak inkomsten derven. Ik zou dat persoonlijk betreuren, want u weet ook dat met die zogenaamde amateursportclubs soms heel grote bedragen zijn gemoeid, om nog maar te zwijgen over de herkomst van het geld in vele gevallen. Ik zou er toch op aandringen dat men een aantal

l'occasion d'un contrôle ONSS concernant les entraîneurs, le contrôleur a constaté que les joueurs non déclarés percevaient une prime en cas de victoire. Il a estimé que les joueurs devaient faire l'objet d'un contrôle, parce qu'ils jouent sous l'autorité d'un entraîneur. Tant le juge en première instance que la cour du travail ont estimé que les joueurs n'étaient pas assujettis à l'ONSS parce qu'ils ne ressortissent pas à un contrat de travail. Ces joueurs ne sont pas des sportifs rémunérés dans la mesure où ils ne perçoivent pas un salaire mensuel. Les juges ont estimé que les primes en cas de victoire présentent un caractère aléatoire et ne rémunèrent que le résultat.

L'ONSS a décidé de ne pas interjeter appel. La décision est donc définitive. L'ONSS ne doit rien rembourser au club puisqu'aucune cotisation n'a été versée sur les primes en cas de victoire. Voilà qui me dispense de répondre à votre troisième question. Dans les circonstances actuelles, aucune initiative législative ne s'impose.

09.03 Guy D'haeseleer (VLAAMS BELANG): J'ai compris que Tongres et Charleroi menaient également une procédure de recouvrement. Si le ministre s'incline devant ce jugement, les clubs seront nombreux à tenter de recouvrer des cotisations et l'ONSS subira un important manque à gagner. Les clubs de sport amateurs brassent des sommes très importantes, sans même parler de leur origine. J'insiste pour que des initiatives visant à éviter les remboursements soient prises.

initiatieven neemt opdat men niet alle bedragen zou moeten terugbetalen die ongetwijfeld in de toekomst door steeds meer clubs zullen worden teruggevorderd.

09.04 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, ik zou alleen willen onderstrepen dat de centrale vraag is of al dan niet een werkcontract bestaat. Dat is voor mij het antwoord naargelang de verschillende voorkomende omstandigheden.

Als u het geval van de club van Ieper bestudeert, ziet u dat het werkcontract niet bestaat. Daarom zal de jurisprudentie die uit de uitspraak voortvloeit volgens mij voor iedereen duidelijk genoeg zijn. Voor andere clubs, die misschien met werkcontracten zitten, zal het probleem erger zijn.

Ik kan natuurlijk geen wettelijke oplossing geven, want indien ik dat zou doen, dan zou ik de deur openzetten voor verschillende omstandigheden die ook aanleiding kunnen geven tot het verdraaien van de wet.

09.05 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BELANG): Het hof van beroep zegt juist dat er in dergelijke gevallen geen sprake kan zijn van een arbeidsovereenkomst, vermits de winstpremie niet betaald wordt voor elke geleverde prestatie, maar gerelateerd wordt aan het resultaat. Ik denk dat de meeste voetbalclubs inderdaad op die manier werken. Zij geven een premie voor een gelijkspel of een overwinning. Zij zullen dus allemaal, of toch een aantal, een beroep doen op dit arrest van het hof van beroep om ook in de toekomst hun dossier te herbekijken. Ik zal dit verder opvolgen en nagaan tot welke toestanden dit in de toekomst zal leiden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 **Question de Mme Marie-Claire Lambert au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la prise en charge dans le prix journalier d'hospitalisation de l'augmentation du pécule de vacances du personnel nommé des hôpitaux publics tel que prévu dans la convention sectorielle 2001-2002" (n° 4186)**

10 **Vraag van mevrouw Marie-Claire Lambert aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het opnemen in de ligdagprijs van de verhoging van het vakantiegeld van het vastbenoemde personeel van de openbare ziekenhuizen, zoals bepaald in de sectorale overeenkomst 2001-2002" (nr. 4186)**

10.01 **Marie-Claire Lambert** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, la convention sectorielle, qui traite de la revalorisation de différents éléments dans la rémunération du personnel mais surtout du pécule de vacances du personnel nommé des administrations locales, aura une incidence sur le budget et les finances des hôpitaux publics. En effet, cette convention prévoit que le pécule de vacances des agents nommés subira une augmentation dans une fourchette située entre 65% et 92% du montant de la rémunération mensuelle. Un phasage jusqu'à 2009 est bien entendu prévu. De plus, une attention particulière sera accordée aux agents bénéficiant des échelles les plus faibles.

Le coût du pécule de vacances représente actuellement pour les hôpitaux publics à peu près 45% du salaire mensuel d'un agent nommé alors que celui d'un agent contractuel est de 92%.

09.04 **Rudy Demotte**, ministre: L'existence ou non d'un contrat de travail constitue la question centrale. Ce contrat n'existe pas dans le cas d'Ypres. La jurisprudence de cette décision sera assez claire pour tout le monde. Le problème sera plus épineux pour les clubs recourant aux contrats de travail. Prendre une initiative légale reviendrait à créer une voie permettant de contourner la loi.

09.05 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BELANG): La Cour d'appel estime qu'il ne peut être question d'un contrat de travail dans de tels cas, dès lors que la prime dépend du résultat obtenu. La plupart des clubs accordent une prime en cas de match nul ou de victoire. Les clubs invoqueront cet arrêt.

10.01 **Marie-Claire Lambert** (PS): De sectorale overeenkomst over de verhoging van het vakantiegeld van het vastbenoemde personeel van de lokale besturen zal gevolgen hebben voor de begroting van de openbare ziekenhuizen. Deze kosten vertegenwoordigen momenteel zo'n 45% van het maandloon van een vastbenoemde ambtenaar; voor contractuele medewerkers gaat het om 92%. Hoe zal die nieuwe uitgave gefinancierd worden? Dreigt de patiënt niet op

Prenons le cas d'un hôpital public d'un peu plus de 1.000 lits que je connais bien, qui compte environ 40% de personnel nommé, ce qui n'est pas énorme, et pour lequel une simulation a été faite. Si la revalorisation du pécule de vacances des agents nommés atteint 65% du salaire mensuel, le coût supplémentaire pour les finances de l'hôpital sera de 397.000€. Si la revalorisation atteint 92% du salaire mensuel, le coût supplémentaire sera de 936.000€.

Il est clair que cette revalorisation pèsera sur les finances des hôpitaux publics. C'est la raison pour laquelle je voudrais vous poser les questions suivantes, monsieur le ministre.

- Pouvez-vous me dire qui va prendre en charge cette dépense nouvelle?
- Cette augmentation ne risque-t-elle pas de toucher le patient d'une manière ou d'une autre?
- Comptez-vous prendre en compte, par exemple en termes de phasage comme cela a été fait lors de la révision générale des barèmes antérieurement, cette dépense supplémentaire, voire prendre des mesures de limitation de la revalorisation?

10.02 Rudy Demotte, ministre: Monsieur le président, madame Lambert, l'arrêté royal du 7 juillet 2002 prévoit effectivement de payer aux agents des services publics, selon des modalités à déterminer par l'autorité publique concernée, au plus tôt en 2002, au plus tard en 2009, un pécule de vacances situé entre 65 et 92% du traitement mensuel alors qu'il s'élève actuellement à 45%. Cette mesure vise une harmonisation du pécule de vacances du personnel statutaire avec celui qui est repris sous qualité de contractuel.

Comme toute charge salariale, celle-ci est, au premier chef, à charge de l'employeur.

En ce qui concerne sa prise en charge dans le cadre du budget des moyens financiers, aucun moyen supplémentaire n'a, jusqu'à ce jour, été prévu. Le budget actuel ne tient par ailleurs pas compte des charges salariales réelles de l'hôpital mais d'une moyenne salariale calculée sur la base des barèmes du personnel des pouvoirs publics subordonnés. Le taux de 45% est retenu pour le calcul de cette moyenne pour les hôpitaux publics. Compte tenu des particularités locales et de la liberté laissée à chaque employeur pour le phasage et le pourcentage octroyé, il serait d'ailleurs difficile de fixer un taux applicable à l'ensemble du secteur. Il me semble cependant probable que des moyens supplémentaires devront être prévus pour permettre le financement de cette mesure et en tout cas au plus tard à l'échéance 2009. Ceci concerne évidemment le personnel des services hospitaliers financés par le budget des moyens financiers, en d'autres termes, le prix de la journée. Pour ce qui concerne le personnel des polycliniques et des services médico-techniques financés par les honoraires, des moyens supplémentaires devraient être trouvés dans cette source de financement.

Quant à l'intervention du patient dans les frais de séjour hospitalier, je tiens à vous rassurer: la législation qui fixe l'intervention du patient en matière de participation à la journée et les suppléments liés à celle-ci ne nous semble pas permettre une augmentation de ceux-ci; la barrière est donc clairement posée.

de een of andere manier te moeten opdraaien voor die verhoging? Zal u een en ander gefaseerd invoeren, of de verhoging beperken?

10.02 Minister Rudy Demotte: Met het oog op een harmonisering voorziet het koninklijk besluit van 7 juli 2002 in de uitkering, uiterlijk vanaf 2009, van een vakantiegeld ten belope van 65 à 92% van de maandwedde aan de ambtenaren van de overheidsdiensten.

Die loonlast komt op de schouders van de werkgever terecht. In het budget van financiële middelen werden geen extra middelen ingeschreven. De bestaande begroting houdt geen rekening met de werkelijke loonlast van het ziekenhuis, maar met een loongemiddelde. Aangezien de toestand in elk ziekenhuis verschillend is, is het moeilijk één bedrag vast te stellen voor de hele sector.

Er moeten bijkomende middelen worden gevonden, maar – en dat moet u geruststellen – op grond van de wetgeving tot vaststelling van het aandeel van de patiënt lijkt een verhoging uitgesloten.

10.03 Marie-Claire Lambert (PS): Monsieur le ministre, je me réjouis d'entendre que l'on n'a pas perdu la chose de vue et que l'on envisage de prendre en compte ce supplément de frais, notamment dans le calcul du prix de la journée.

Néanmoins, puisque chaque entité est autonome pour négocier la limite et que l'on dispose d'une fourchette, il me semble qu'il ne serait pas inutile, dans le cadre d'un consensus général, de fixer un plafond.

Lors de la négociation de la révision générale des barèmes, si mes souvenirs sont exacts, de façon consensuelle, dans la majorité des hôpitaux publics du sud du pays, on était arrivé globalement à 92% de la révision générale des barèmes, étant entendu que cela permettait au pouvoir local de négocier avec les organisations syndicales la limite dans la prise en charge du prix de la journée. Voir jusqu'où le local peut aller en fonction des moyens de votre département est peut-être une idée à creuser.

10.04 Rudy Demotte, ministre: Je crains que si cela doit se faire en fonction des moyens de mon département, les nouvelles ne soient pas excellentes!

10.03 Marie-Claire Lambert (PS): Is het niet aangewezen, rekening houdend met de beschikbare middelen, een bovengrens te bepalen? Tijdens de onderhandelingen over de algemene herziening van de weddeschalen, kwam men in de meeste openbare ziekenhuizen in het zuiden van ons land op 92 % van de algemene herziening van de weddeschalen uit. Wellicht moet worden nagegaan hoever het lokale niveau – rekening houdend met de beschikbare middelen van het departement – mag gaan.

10.04 Minister Rudy Demotte: Wat de middelen van mijn departement betreft, heb ik weinig verheugend nieuws!

10.05 Marie-Claire Lambert (PS): A partir du moment où vous annoncez que vous êtes d'accord de prendre en charge

10.06 Rudy Demotte, ministre: (...)

10.07 Marie-Claire Lambert (PS): A partir du moment où vous annoncez la prise en charge jusqu'en 2009, j'imagine qu'on pourrait effectivement préciser la fourchette qui, je le rappelle, a été négociée par le gouvernement fédéral avec les organisations syndicales, très généreuses à l'époque.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11 Vraag van de heer Luc Goutry aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de kosten gemaakt door de ziekteverzekering voor het geneesmiddel VIOXX" (nr. 4315)

11 Question de M. Luc Goutry au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les frais supportés par l'assurance-maladie pour le médicament VIOXX" (n° 4315)

11.01 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de minister, enkele weken geleden nam het gekende farmaceutische bedrijf Merck Sharp & Dohme zijn geneesmiddel Vioxx uit de markt. Dat gebeurde nadat uit onderzoek bleek dat bij langdurig gebruik van het geneesmiddel het risico van hart- en vaatziekten merkbaar zou toenemen. Voor vele wetenschappers blijkt de terugtrekking van het geneesmiddel helemaal niet onverwacht te komen. Er werd immers al langere tijd gewaarschuwd voor de kwalijke neveneffecten bij het gebruik van dat geneesmiddel.

Ik heb terzake heel wat teksten en berichten kunnen vinden, mijnheer de minister. Onder meer vond ik een bericht in de krant, dat luidt als volgt: "Het geneesmiddel Vioxx dat enkele weken geleden terug van de markt werd gehaald omdat het ernstige nevenwerkingen heeft, zou nooit op de markt mogen gekomen zijn. De gegevens over de levensbedreigende nevenwerkingen waren al in 2000 bekend, maar

11.01 Luc Goutry (CD&V): Etant donné le risque relativement élevé de contracter une maladie cardiovasculaire en absorbant du VIOXX, le producteur de ce médicament l'a récemment retiré de la vente. Les effets secondaires néfastes du médicament avaient déjà été décrits en 2002 dans le magazine *The Lancet*, qui fait autorité en la matière, mais le médicament avait été mis sur le marché et y était resté. Selon une estimation des mutualités chrétiennes, l'INAMI a dépensé en 2003 quelque 12 millions en

de blinde agressieve marketing van de producent, gecombineerd met de onverschilligheid van de overheid, maakte dat het geneesmiddel wel op de markt kwam en massaal werd voorgeschreven, ook in België. Dat blijkt uit de analyses en hoofdartikelen in verschillende toonaangevende medische topbladen zoals The Lancet, The British Medical Journal, en de New England Journal of Medicine". Tot daar een citaat uit wat ik bijeen heb gezocht.

Desalniettemin heeft het bedrijf het geneesmiddel op de markt gebracht. De Christelijke Mutualiteiten hebben onder meer berekend dat het RIZIV alleen al vorig jaar, in 2003, ruim 12 miljoen euro heeft terugbetaald voor dat geneesmiddel. Natuurlijk is dat nog los van alle kosten die door de mensen zelf zijn betaald. De terugbetaling van het geneesmiddel loopt reeds sinds 2001. Heel wat wetenschappers vragen zich af of het wel gerechtvaardigd was dat medicament door de ziekteverzekering te laten terugbetalen hoewel niet alle onderzoeksresultaten bekend waren, of, nog erger, niettegenstaande er meer en meer onderzoeken waren waaruit bleek dat kwalijke nevenverschijnselen konden gepaard gaan met het gebruik van het geneesmiddel.

Ook de consumentenorganisatie Test Aankoop vindt dat in dergelijke omstandigheden het farmaceutische bedrijf eigenlijk de sommen die de ziekteverzekering heeft geïnvesteerd in het geneesmiddel zou moeten terugbetalen aan de ziekteverzekering.

Ik heb terzake een paar vragen voor u, mijnheer de minister. Ten eerste, bevestigt u de cijfers inzake de kosten die door het RIZIV in 2003 voor het geneesmiddel werden gedragen, te weten dat er ruim 12 miljoen euro terugbetaald zou zijn? Ten tweede, welke maatregelen zult u nemen om te voorkomen dat in de toekomst dergelijke producten in ons land worden gelanceerd zonder er op dat ogenblik duidelijkheid is over bepaalde nevenwerkingen? Ten derde, gaat u akkoord met de stelling dat de betrokken firma in feite de uitgaven die het RIZIV voor het geneesmiddel deed, zou moeten terugbetalen?

11.02 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Gouty, ik zal op uw verschillende vragen precies antwoorden.

Ten eerste, aan de hand van de Farmanet-gegevens kunnen de RIZIV-uitgaven voor een bepaalde specialiteit worden berekend. De nettoutgaven voor Vioxx in 2003 bedroegen 9.475.691 euro.

Ten tweede, alvorens een specialiteit in de handel kan worden gebracht, moet het farmaceutisch bedrijf dat dit geneesmiddel commercialiseert, een aanvraag tot registratie indienen. Het geneesmiddel wordt maar geregistreerd na gunstige evaluatie van de werkzaamheid en de veiligheid ervan. Vioxx werd in november 1999 in België geregistreerd via een Europese procedure van wederzijdse erkenning. Het Verenigd Koninkrijk was de referentielidstaat bij die registratie. De beslissing tot terugbetaling gebeurt nationaal. Bij elke beslissing betreffende het al dan niet vergoeden van een geneesmiddel wordt, in tegenstelling tot bij de registratie, rekening gehouden met volgende criteria: ten eerste, de therapeutische waarde; ten tweede, de prijs en de vergoedingsbasis; ten derde, het belang van de specialiteit in de medische praktijk. Er zijn nog twee andere elementen: de budgettaire weerslag en de kosten van de

remboursement de ce traitement. On peut se demander s'il se justifie de rembourser un médicament dont les résultats des tests ne sont pas tous connus.

Le ministre confirme-t-il les chiffres avancés par les mutualités chrétiennes?

Quelles mesures envisage-t-il pour empêcher que les produits dont les effets secondaires sont mal connus soient mis sur le marché belge?

Estime-t-il que le producteur du VIOXX doit rembourser les frais supportés par l'INAMI à cet égard ?

11.02 **Rudy Demotte**, ministre: Les données de Farmanet montrent qu'en 2003, les remboursements du VIOXX se sont montés à 9.475.691 euros

Un médicament n'est enregistré que lorsque sont efficacité et sa fiabilité ont fait l'objet d'une évaluation favorable. Le VIOXX a été agréé en 1999 après une procédure européenne d'agrément réciproque. Le Royaume-Uni était le pays de référence.

La décision de rembourser un médicament tient compte de la valeur thérapeutique de ce dernier, du prix et de la base de remboursement, de l'intérêt de la spécialité, de l'incidence

ziekteverzekering versus de therapeutische waarde.

De beslissing tot terugbetaling van de farmaceutische specialiteit Vioxx is genomen op voorstel van de toenmalige Technische Raad voor Farmaceutische Specialiteiten, de fameuze TRFS. De TRFS heeft destijds een positief advies gegeven met betrekking tot de terugbetaling van de geneesmiddelengroep COX2, selectieve niet steroïdale anti-inflammatoire geneesmiddelen waartoe Vioxx behoort. In de loop van 2001 is een grondig gewijzigd geneesmiddelenbeleid in voege getreden. De commissie Tegemoetkoming Geneesmiddelen of CTG werd opgericht ter vervanging van de TRFS.

Ten derde, er is geen wettige basis voorhanden om de RIZIV-uitgaven terug te vorderen bij de desbetreffende firma.

budgétaire et du coût pour l'assurance maladie au regard de la valeur thérapeutique.

La décision de remboursement du VIOXX a été prise après que le Conseil technique des spécialités pharmaceutiques a rendu un avis favorable sur le remboursement du groupe de médicaments COX-2.

La politique en matière de médicaments a été profondément modifiée en 2001 et la Commission de remboursement des médicaments a été constituée en remplacement du CTSP.

Aucune base légale ne permet de récupérer les cotisations INAMI du fabricant.

11.03 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Mag ik uit uw antwoord verstaan dat dit, sinds de technische raad in 2001 omgevormd is in de CTG, de Commissie Tegemoetkoming Geneesmiddelen, zich minder gemakkelijk zou kunnen voordoen dan voorheen? Bedoelt u dat?

11.03 Luc Goutry (CD&V): Le ministre veut-il dire que ce type d'affaire risque moins de se produire depuis la création de la Commission de Remboursement des Médicaments?

11.04 Minister Rudy Demotte: Het is impliciet, maar dat is precies wat ik bedoel.

11.04 Rudy Demotte, ministre: C'est exact.

11.05 Luc Goutry (CD&V): Vooral het veiligheidsaspect heeft hier gespeeld. Mochten er tegenberichten zijn en als in publicaties van gezaghebbende tijdschriften toch blijkt dat er gekende nevenwerkingen zijn, zou het dan moeilijker zijn om de registratie, annex de terugbetaling, te kunnen verkrijgen? De registratie is natuurlijk Europees gebeurd.

11.05 Luc Goutry (CD&V): Est-il désormais plus difficile d'obtenir l'enregistrement et le remboursement d'un médicament, surtout s'il existe des indices d'effets secondaires?

11.06 Minister Rudy Demotte: Ik zal altijd zeer voorzichtig blijven. Ik weet niet hoe de toekomst zal verlopen, maar men geeft mij nu de garantie dat ons stelsel beter werkt dan vroeger.

11.06 Rudy Demotte, ministre: Je reste prudent mais il m'a été garanti que le système fonctionne mieux à l'heure actuelle qu'autrefois.

11.07 Luc Goutry (CD&V): Ik denk dat dit een belangrijke gedachte is, want dit zijn zeer schadelijke zaken, zowel voor de gezondheid als voor de financiën.

11.08 Minister Rudy Demotte: Ik heb nog een technisch antwoord over een ander luik van deze problematiek. U weet dat de geneesmiddelen nu door twee verschillende procedures erkend kunnen worden: ofwel een binnenlandse procedure, ofwel een Europese. Op het Europese vlak heeft men natuurlijk betere middelen om de kwaliteit van de verschillende medicamenten te controleren.

11.08 Rudy Demotte, ministre: Il y a deux procédures d'agrément, européenne et nationale. Le niveau européen dispose de davantage de moyens de contrôle. En outre, les spécialistes sont de plus en plus prudents lorsqu'il s'agit d'attribuer une valeur

Ik denk dat de specialisten die zich daarover buigen steeds meer

voorzichtigheid aan de dag leggen bij de toekenning van een therapeutische waarde.

Wat de therapeutische waarde betreft, moet men durven te relativiseren. Men ziet bijvoorbeeld dat bepaalde geneesmiddelen erkend kunnen worden voor bepaalde indicaties. Na verloop van tijd kunnen die indicaties veranderen. Dit is uiteraard zeer belangrijk voor de geneesmiddelen want met een zelfde geneesmiddel kunt u de effecten van een geneesmiddel herkwalficeren. Dit betekent dat u de nadelen van bepaalde geneesmiddelen vanuit een andere invalshoek kunt analyseren als de indicaties veranderen na verloop van tijd.

Om die reden ben ik voorzichtig in mijn antwoord. Ik word regelmatig op de hoogte gebracht van wijzigingen in de behandeling van de verschillende geneesmiddelen. Die wijzigingen kunnen nog plaatsvinden.

11.09 Luc Goutry (CD&V): Het feit dat het een Europese procedure is geweest met als referentieland het Verenigd Koninkrijk had bijna een waarborg moeten zijn voor het feit dat het beter was.

thérapeutique.

Il faut oser relativiser la valeur thérapeutique d'un médicament. Parfois, des médicaments sont agréés pour certaines indications, mais ces indications sont modifiées ultérieurement. Une approche prudente, sous différents angles, s'impose dès lors.

11.09 Luc Goutry (CD&V): La Grande-Bretagne était le pays de référence. Voilà qui aurait dû constituer une garantie.

11.10 Minister Rudy Demotte: Dit heb ik met mijn impliciete antwoord ook gezegd.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.01 uur.

La réunion publique de commission est levée à 16.01 heures.